

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Arbeids- og velferdsdirektoratet
Postboks 8127 Dep
0032 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

15/3871

29.01.2016

Tildelingsbrev for 2016

1. Innledning.....	2
2. Strategisk retning og initiativer	2
3. Mål, styringsparametre, nøkkelrapportering og oppdrag for 2016	3
4. Forvaltning og IKT- utvikling	18
5. Rapportering og resultatoppfølging	22
6. Budsjetttildelinger og fullmakter	23

Postadresse
Postboks 8019 Dep
NO-0030 Oslo
postmottak@asd.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 64
<http://www.asd.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
983 887 457

Velferdspolitisk avdeling

Saksbehandler
Anne Kathrin
Moursund Skyberg
22248562

1. INNLEDNING

Arbeids- og sosialdepartementet viser til Prop. 1 S (2015-2016) Arbeids- og sosialdepartementet og Prop. 1 S Tillegg 1, jf. Innst. 15 S (2015-2016) og Prop. 1 S (2015-2016) Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, jf. Innst. 14 S (2015-2016). Arbeids- og sosialdepartementet stiller i dette tildelingsbrevet midler til rådighet for Arbeids- og velferdsdirektoratet og gir samtidig rammer og retningslinjer for Arbeids- og velferdsdirektoratet og Arbeids- og velferdsetatens virksomhet i 2016.

Omtalen i budsjettproposisjonene og vedtatte lover og forskrifter skal være utgangspunktet for gjennomføringen av politikken i 2016, sammen med de presiseringer, forutsetninger og krav som gis i dette brevet. Der ikke annet er skrevet, legges det til grunn at den løpende driften videreføres.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har et selvstendig ansvar for å informere departementet dersom det er risiko for vesentlige avvik i gjennomføringen av politikken, i planer som er avtalt med departementet eller i virksomheten forøvrig. Departementet skal varsles dersom etaten ikke er i stand til å nå sine mål eller utføre de oppgaver etaten er pålagt, og direktoratet skal i den forbindelse også gi sin vurdering av hvordan en slik situasjon bør håndteres.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal på en hensiktsmessig måte sørge for implementering av og informasjon om regelverkendringer som trer i kraft 1. januar 2016 og gjennom året. Direktoratet har videre et selvstendig ansvar for å foreslå justeringer av forskrifter og regelverk mv. som kan bidra til økt måloppnåelse.

Direktoratet skal i forbindelse med budsjetttrundene gi bidrag. Prosess og frister for dette kommer departementet tilbake til i egne brev. Direktoratet må videre være forberedt på deltakelse i arbeidsgrupper samt gi innspill utover det ordinære budsjettarbeidet og den ordinære virksomhetsrapporteringen.

2. STRATEGISK RETNING OG INITIATIVER

Å bidra til at flere kommer i arbeid og færre mottar stønad skal være Arbeids- og velferdsetatens høyest prioriterte oppgave. Det er en målsetting at det over tid skal skje en klar økning i overgangen til arbeid for arbeidssøkere og personer med nedsatt arbeidsevne, og at andelen mottakere av helserelevante ytelser skal reduseres.

Måloppnåelsen vil vurderes i lys av utviklingen i forhold knyttet til samfunns- og arbeidsliv helt eller delvis utenfor arbeids- og velferdsforvaltningens kontroll, herunder situasjonen på arbeidsmarkedet, endringer i antall og sammensetning av brukere og brukernes tilgang på tjenestetilbud fra andre enn arbeids- og velferdsforvaltningen. Arbeids- og velferdsforvaltningen er likevel i sitt mandat gitt ansvaret for å tilpasse og innrette sitt tjenestetilbud slik at innsatsen bidrar til at flere kommer i arbeid og at andelen mottakere av ytelser reduseres innenfor de til enhver tid gjeldende rammeforhold.

Samtidig skal Arbeids- og velferdsdirektoratet legge til rette for en god utvikling innenfor andre sentrale ansvarsområder for arbeids- og velferdsforvaltningen, basert på et prinsipp om kontinuerlig forbedring.

Arbeidsprosesser og IKT-løsninger skal utvikles og kontinuerlig forbedres med utgangspunkt i brukerne og deres behov. Direktoratet skal legge vekt på at modernisering av gamle systemer, økt digitalisering og flere selvbetjeningstjenester skal gi bedre tjenester til brukerne, hensiktsmessige arbeidsprosesser og en effektiv forvaltning. God gjennomføring av Prosjekt 2 i IKT-moderniseringsprogrammet vil i så henseende være sentralt.

Gode brukermøter er sentralt for arbeids- og velferdsforvaltningens måloppnåelse, herunder målet om flere i arbeid. Departementet legger derfor til grunn at å sikre brukerrettede tjenester som er effektive, målrettede og bidrar til gode brukeropplevelser er en prioritert oppgave for direktoratet.

God kompetanse i Arbeids- og velferdsforvaltningen er en forutsetning for at forvaltningen skal kunne løse sine oppgaver på kort og lang sikt, og gi brukeren riktig bistand. Departementet legger derfor til grunn at å sikre at forvaltningen har god og tilstrekkelig kompetanse er en prioritert oppgave for direktoratet.

Måloppnåelsen i 2016 vil bli vurdert opp mot i hvilken grad resultatene av forvaltningens innsats bidrar til å bygge opp under disse strategiske ambisjonene. En god håndtering av konjunkturutviklingen og de høye asylankomstene i 2015 og de forventede fortsatt høye ankomstene i 2016, vil være særskilt viktig for å nå de strategiske ambisjonene, og det må være høy beredskap knyttet til dette.

3. MÅL, STYRINGSPARAMETERE, NØKKELRAPPORTERING OG OPPDRAG FOR 2016

3.1 Flere i arbeid

Arbeids- og velferdsetaten skal bidra til et inkluderende arbeidsliv med høy sysselsetting og lav ledighet gjennom et aktivt markedsarbeid og arbeidsrettet bistand til utsatte grupper på arbeidsmarkedet. Brukere som har behov for arbeidsrettet bistand må få avklart sitt bistandsbehov så tidlig som mulig med sikte på rask og varig overgang til ordinært arbeid. Departementet legger til grunn at den arbeidsrettede bistanden er differensiert og tilpasset den enkeltes ressurser og behov og utformet i samarbeid med bruker, og at etatens samarbeid med andre tjenesteytere legger til rette for et helhetlig og koordinert tilbud til personer som har sammensatte behov. Brukere under 30 år som har behov for arbeidsrettet bistand (situasjonsbestemt og spesielt tilpasset innsats) er en prioritert gruppe.

Bruken av ordinært arbeidsliv som tiltaks- og rekrutteringsarena skal styrkes, blant annet ved å trappe opp bruken av lønnstilskudd. Krav til aktivitet og mobilitet i ytelsene skal håndheves konsekvent. Det legges til grunn at direktoratet vil følge opp egne forslag til tiltak for å

understøtte økt mobilitet på arbeidsmarkedet, jf brev fra direktoratet av 16.10.2015. Arbeids- og velferdsetaten skal videre bidra til en kunnskapsbasert utvikling av de arbeidsrettede tjenestene.

Direktoratet skal overvåke ledighetsutviklingen og etaten skal ha beredskap for rask håndtering av et høyere ledighetsnivå i de regionale arbeidsmarkedene, herunder å koordinere fylkenes innsats mot ledige og legge til rette for økt mobilitet. Ved større ubalanse i de regionale arbeidsmarkedene skal departementet varsles.

Regjeringen vil styrke samarbeidet mellom direktoratene som følge av økt antall flyktninger. Direktoratet bes bidra til en slik samordnet innsats, jf. blant annet oppdrag gitt IMDI om å legge til rette for slikt samarbeid i gjennomføringen av integreringspolitikken. Arbeids- og velferdsetaten skal videre samarbeide med kommunene om deltakere i introduksjonsprogrammet og innenfor gjeldende rammer bidra med informasjon og tjenester tilpasset denne gruppen, med sikte på en effektiv og målrettet integrering av innvandrere i arbeidslivet. Direktoratet skal også bidra i utviklingen av politikken på området, og departementet viser i den forbindelse til oppdrag knyttet til flyktning- og asyltilstrømmningen i brev av 15.12.2015.

Styringsparametere:

- Andelen arbeidssøkere med overgang til arbeid skal øke
- Andel personer med nedsatt arbeidsevne med overgang til arbeid skal øke
- Andel personer under 30 år med overgang til arbeid skal øke

Nøkkelinformasjon:

- Situasjonen på arbeidsmarkedet

Oppdrag:

- Arbeids- og velferdsdirektoratet bes i løpet av 1. halvår 2016 utrede om det er grunnlag for å utvikle et statistisk basert profileringsverktøy som kan nyttes i NAV-veiledernes arbeid med å vurdere personers muligheter og bistandsbehov. Dersom resultatet er positivt, vil departementet komme tilbake med ytterligere bestillinger i eget brev.
- Direktoratet skal bidra i relevante prosesser knyttet til utviklingen av integreringspolitikken med sikte på å oppnå en effektiv og målrettet integrering av innvandrere i arbeidslivet, jf. brev av 15.12.2015.

3.1.1 Arbeidsrettet bistand med god kvalitet til rett tid

Arbeidssøkere

Arbeidssøkere skal gis oppfølging med sikte på overgang til ordinært arbeid, tilpasset den enkeltes ressurser og behov. Brukere under 30 år med behov for arbeidsrettet bistand (situasjonsbestemt innsatskategori) er prioritert ved tildeling av tiltaksplasser. Utover det skal langtidsledige og innvandrere fra land utenfor EØS-området prioriteres ved tildeling av tiltaksplasser. Garantiordningene for ungdom under 20 år, ungdom i alderen 20-24 år med

vedtak om situasjonsbestemt innsats og langtidsledige er til vurdering, men videreføres inntil videre.

Samarbeidet med Utdanningsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Helsedirektoratet og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet om utsatte barn og unge under 24 år (2015-2020) videreføres, jf. oppdrag gitt i tildelingsbrev for 2. halvår 2015.

Samarbeidet med fylkeskommunen og andre tjenester om oppfølging av unge som har falt fra, eller står i fare for å falle fra videregående opplæring, videreføres. Arbeids- og velferdsetaten skal legge til rette for at arbeidsmarkedstiltak kan inngå i et helhetlig kompetanseløp i samarbeid med fylkeskommunen, med mål om gjennomføring av videregående opplæring der dette er hensiktsmessig.

Samarbeidsavtalen mellom kriminalomsorgen og Arbeids- og velferdsetaten videreføres.

Det vises til Prop. 2 L (2015-2016) "lov om endringer i lov om statens tjenestemenn m.m. og lov om Statens pensjonskasse mv. (utfasing av statens ventelønnsordning og vartpengeordninga). Det er vedtatt at endringene trer i kraft 1. mars 2016, og vi ber direktoratet følge opp endringen. Det vil også bli sendt et eget brev til direktoratet om dette.

Personer med nedsatt arbeidsevne

Personer med nedsatt arbeidsevne kan ha høyere risiko for utstøting og overgang til varig uføreytelse, og de kan derfor ha et særskilt behov for bistand. Det krever at det legges vekt på rett arbeidsmarkedstiltak til rett tid, uten unødig ventetid. Blant personer med nedsatt arbeidsevne skal personer under 30 år prioriteres.

Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne og tiltakene i den videreføres i 2016.

Garantiordningene for ungdom i alderen 20-29 år med behov for spesielt tilpasset innsats er til vurdering, men videreføres inntil videre.

Oppfølgingsplan for arbeid og psykisk helse (2013-2016) som gjennomføres i samarbeid med helse- og omsorgssektoren og utdanningssektoren avsluttes ved utgangen av 2016. Arbeids- og velferdsdirektoratet bes vurdere hvordan effektive metoder for å få personer med psykiske lidelser over i arbeid kan videreføres i ordinære tjenester fra 2017.

Gjennomføring av arbeidsrettede tiltak og virkemidler

Arbeids- og velferdsetaten skal vektlegge god planlegging og styring av arbeidsmarkedstiltak og tilby tilpasset bistand av god kvalitet i tiltakene, herunder stille klare kvalitets- og resultatkrav til leverandører av tiltak og ha rutiner for kontroll av kvaliteten og resultatene av arbeidsrettede tiltak. Etaten må arbeide systematisk for å redusere unødig ventetid før og mellom tiltak.

Ny forskrift om arbeidsmarkedstiltak (tiltaksforskriften) og forskrift om endring av forskrift 11. desember 2008 nr. 1320 om arbeidsrettede tiltak mv., ble fastsatt av Arbeids- og

sosialdepartementet 11. desember 2015. Forskriftene trer i kraft 1. januar 2016. Direktoratet skal sikre iverksetting og god informasjon om nye ordninger og tiltak til arbeidsgivere, brukere og NAV-kontor. Vi viser til eget brev av 18. desember 2015 om iverksetting av ny tiltaksforskrift. Departementet vil komme tilbake til ikrafttredelse av tiltaket arbeidsforberedende trening (AFT) etter at godkjenning fra ESA er avklart.

Fra 1. januar 2016 tas ny tilretteleggings- og oppfølgingsavtale i bruk i Arbeids- og velferdsetaten. Direktoratet må i dialog med departementet utarbeide veiledende retningslinjer for ordningen, herunder utrede hvordan tilretteleggings- og oppfølgingsavtalen kan ses i sammenheng med krav til avtaler og planer i andre arbeidsrettede tiltak. Departementet kommer tilbake til saken i eget brev.

Innenfor den samlede budsjettammen for arbeidsmarkedstiltakene skal bruken av arbeidsmarkedstiltak i ordinært arbeidsliv styrkes, blant annet ved økt bruk av lønnstilskudd. Også andre virkemidler som gjør det mer attraktivt for arbeidsgivere å ansette utsatte grupper av arbeidssøkere bør vurderes. Arbeids- og velferdsetaten skal gi bedrifter nødvendig informasjon om muligheten for å ta i bruk tiltaket bedriftsintern opplæring, særlig i regioner med økende ledighet og omstillingsbehov i næringslivet. Samarbeidet med kommunene om deltakere i introduksjonsprogrammet og kvalifiseringsprogrammet videreføres, og etaten skal sikre at arbeidsmarkedstiltak er tilgjengelig for og tilpasset disse gruppene. Innenfor gjeldende rammer kan Arbeids- og velferdsetaten tilby norskopplæring.

Arbeids- og velferdsdirektoratet må følge opp tiltaksplanen under samarbeidsavtalen med ideell sektor om anskaffelser av helse- og sosialtjenester, herunder krav til kvalitet, strategier for økt mangfold og involvering av potensielle leverandører, forutsigbare rammevilkår for leverandørene og avklarings- og oppfølgingstiltak.

Forsøk med kjerneoppgaver i NAV-kontor og forsøk med Supported Employment (SE) videreføres. Forsøk med resultatbasert finansiering av formidlingsbistand (REFIN) avsluttes ved utgangen av første halvår 2016. Departementet vurderer et nytt forsøk med resultatbasert finansiering av formidlingsbistand.

Det vises til Sivilombudsmannens uttalelse av 10. mars 2014 om at avgjørelser om avslag på og stans i arbeidsrettede tiltak er enkeltvedtak, med tilhørende konsekvenser for blant annet klagerett. Det vises videre til Arbeids- og velferdsdirektoratets oppfølging av dette, blant annet med den informasjon som er gitt om klageadgang mv. Særlige saksbehandlingsregler tilpasset etatens arbeidsmetoder, må utredes nærmere av direktoratet i samarbeid med departementet.

I 2015 videreføres en aktivitetsbasert modell for styring og gjennomføring av arbeidsmarkeds-tiltak, men andre modeller vil bli vurdert framover. Det er aktuelt å se nærmere på om styringen av arbeidsmarkedstiltakene bør ta utgangspunkt i et bredere spekter av mål og styringsparametere enn dagens aktivitetstyring.

Styringsparametere:

- Innenfor tildelt budsjetttramme på kap. 634, post 76 legges det opp til om lag 64 500 tiltaksplasser i gjennomsnitt på årsbasis. Innenfor det samlede tiltaksnivået bes Arbeids- og velferdsetaten rapportere om gjennomføringen opp mot det som er beregnet for de respektive innsatsgruppene, herunder at om lag 16 000 tiltaksplasser innrettes mot ledige. Det gis rom for at faktisk tiltaksnivå kan ligge innenfor et intervall på +/- 5 prosent, jf. brev fra departementet av 10. november 2015.
- Innenfor tildelt budsjetttramme på kap. 634, post 77 legges det opp til om lag 9 400 tiltaksplasser i gjennomsnitt på årsbasis. Det gis rom for at faktisk tiltaksnivå kan ligge innenfor et intervall på +/- 5 prosent, jf. brev fra departementet av 10. november 2015.
- Tiden fra oppfølgingsvedtak og fram til tiltaksstart for personer med nedsatt arbeidsevne skal reduseres.
- Andel personer med nedsatt arbeidsevne som har fått oppfølging siste 6 måneder skal minst ligge på samme nivå som 2015 (årgjennomsnitt).

Nøkkelinformasjon:

- Arbeidsrettet oppfølging og bruk av arbeidsrettede tiltak, herunder kvalitet
- Overgang til arbeid fra arbeidsmarkedstiltak
- Bruk av ordinært arbeidsliv som tiltaksarena, herunder bruk av lønnstilskuddsplasser
- Etatens bruk og håndheving av aktivitetskravene

Oppdrag:

- Kunnskapsdepartementet har stilt midler til disposisjon for Vox i 2016 for å utrede hvordan et kartleggingsverktøy i grunnleggende lese- og regneferdigheter og digital kompetanse for voksne kan utformes og anvendes, samt tilpasses ulike brukergrupper. Arbeidet vil skje i nært samarbeid med andre etater som arbeider med målgruppene. Departementet ber om at Arbeids- og velferdsdirektoratet deltar i dette samarbeidet.
- Arbeids- og velferdsetaten bes om å etablere tiltak som kan bidra til et mer systematisk samarbeid mellom helsetjenesten og Arbeids- og velferdsetaten, herunder vurdere hensiktsmessigheten av å innføre særskilte samarbeidsavtaler med helseforetak og regionale helseforetak. Det vises i den forbindelse til malene for samarbeidsavtaler som er utarbeidet i felleskap med Helsedirektoratet. Vi ber om at det i rapporteringen inngår en oversikt over hvilke områder det er etablert samarbeid på og konkrete samarbeidstiltak. Tilsvarende oppdrag er også gitt til de regionale helseforetakene.
- Arbeids- og velferdsdirektoratet bes analysere hva som skjer i ventetiden på tiltak for et utvalg personer med nedsatt arbeidsevne. Analysen bør kartlegge ulike former for aktivitet eller behandling mv., samt drøfte hva som forårsaker lang ventetid. Utvalget bør primært omfatte personer som når de starter på tiltak har bak seg en ventetid på rundt eller over gjennomsnittet for personer som er innvilget spesielt tilpasset innsats (ca. 400 dager).

3.1.2 Arbeidsgivere som henvender seg til Arbeids- og velferdsetaten skal få rekrutteringsbistand med god kvalitet

Arbeids- og velferdsetaten skal styrke sin kunnskap om og innsikt i arbeidsmarkedet nasjonalt og lokalt for å kunne tilby arbeidsgivere kunnskapsbasert og hensiktsmessig arbeidsmarkedsbistand. Det skal gjøres raske koblinger mellom arbeidsgivere med rekrutteringsbehov og aktuelle arbeidssøkere, blant annet gjennom bedre mobilisering av arbeidskraftsressurser blant registrerte ledige og undersysselsatte. Arbeids- og velferdsetaten skal bistå bedrifter som melder om permittering eller nedbemanning.

Etaten skal yte bistand til arbeidsgivere som ønsker å rekruttere utenlandsk arbeidskraft fra EØS-/EFTA-området gjennom EURES. NAV EURES videreføres innenfor nåværende rammer i 2016 og finansieres innenfor Arbeids- og velferdsetatens driftsramme. Norge deltar i EaSI-programmets PROGRESS-akse (EU-programmet for sysselsetting og sosial solidaritet) fra og med 2015. Dersom arbeidstakere fra land utenom EØS-/EFTA-området ikke kommer inn under en fastsatt kvote, skal etaten foreta en individuell arbeidsmarkedsmessig behovsvurdering av søknaden. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal fastsette kvoten for sesongarbeid innenfor jordbruks- og skogbruksnæringen og bistå Utlendingsdirektoratet når det gis retningslinjer om ordningen med kvoter.

Departementet viser til samarbeidet mellom Arbeids- og velferdsdirektoratet, utenriks-tjenesten og UDI om pilotprosjekt knyttet til arbeidsinnvandring fra tredjeland ved utenriks-stasjonene i Murmansk og New Dehli. Det vises også til samarbeidsprosjektet om en nett-veiviser rettet mot arbeidsinnvandring og tjenesteimport, workinnorway.no. Prosjektperioden for disse prosjektene går ut i 2016, og departementet vil i eget brev gi direktoratet i oppdrag å vurdere dem.

Styringsparametere:

- Antall stillinger meldt til Arbeids- og velferdsetaten med tilvisning skal øke
- Antall virksomheter som har fått rekrutteringsbistand fra Arbeids- og velferdsetaten skal øke

Nøkkelinformasjon

- Innsats rettet mot arbeidsgivere for økt bruk av ordinært arbeidsliv som tiltaksarena
- Innsats for å styrke markedsarbeidet/rekrutteringsbistanden
- Bistand ved nedbemanning/omstilling

Oppdrag:

- En helhetlig og effektiv organisering av Arbeids- og velferdsetatens bistand til arbeidsgivere og arbeidslivssentrene skal vurderes nærmere. Formålet skal være å vurdere og eventuelt komme med endringsforslag til Arbeids- og velferdsetatens bistand til arbeidsgivere med sikte på å gi arbeidsgivere helhetlig og effektiv innsats basert på arbeidsgivernes behov

3.2 Økt inkludering og lav grad av utstøting fra arbeidslivet

Arbeids- og velferdsforvaltningen skal bidra til et arbeidsliv kjennetegnet av økt inkludering av personer som står utenfor arbeidslivet og lav grad av utstøting fra arbeidslivet. Målet retter seg mot personer på helserelaterte ytelser (midlertidig eller mer varig). For at etaten skal lykkes med målet, er den avhengig av god kjennskap til arbeidsmarkedet og de enkelte arbeidsgiveres behov. Samtidig bør etatens dialog med brukere ha fokus på hva som skal til for å øke deres muligheter for kunne delta i arbeidslivet.

Styringsparameter:

- Andelen mottakere av helserelaterte ytelser skal reduseres

3.2.1 God bruk av tiltak og virkemidler for økt inkludering

Arbeids- og velferdsetatens innsats er både rettet mot arbeidsgivere og mot personene som går på helserelaterte ytelser. Etaten skal bidra til at stønadsperiodene blir kortest mulig og at kontakt med arbeidslivet opprettholdes.

Arbeids- og velferdsetatens innsats for et mer inkluderende arbeidsliv innenfor IA-avtalens tre delmål skal videreføres.

Sykmeldte

For sykmeldte er den forebyggende og inkluderende innsatsen forankret på arbeidsplassen og krever således god dialog med arbeidsgiverne. Arbeids- og velferdsetaten skal bidra med avklaring av bistandsbehov og bruk av arbeidsrettede tiltak i sykepengefasen. Etaten skal legge vekt på at tiltak settes inn tidlig i stønadsforløpet når dette vurderes som hensiktsmessig.

Etaten har ansvar for at aktivitetskravet ved åtte ukers sykmelding håndheves konsekvent over hele landet, og for å gjennomføre dialogmøte 2 og 3 for sykmeldte.

Arbeids- og velferdsetaten skal i sin dialog med de sykmeldte, arbeidsgivere og sykmelder bidra til økt bruk av gradert sykmelding.

Arbeids- og velferdsetaten skal sikre at sykmeldte uten arbeidsgiver får nødvendig oppfølging.

Ordningen med tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte (Raskere tilbake) videreføres i 2016. Arbeids- og velferdsetaten skal legge til rette for tidligere bruk av ordningen i sykefraværsløpet gjennom bl.a. økt bruk av aktivitetsplikt og informasjon. Arbeidsrettet rehabilitering som dagtilbud skal styrkes. Ordningen med prosjektkoordinatorer videreføres.

Arbeidsavklaringspengemottakere

Mottakere av arbeidsavklaringspenger skal få avklart sitt bistandsbehov så tidlig som mulig med sikte på rask og varig overgang til ordinært arbeid, jf. omtale av personer med nedsatt arbeidsevne i kap. 3.1.1. De personene som av ulike årsaker nærmer seg maksimal

stønadsperiode etter hovedregelen (fire år), skal få en individuell avklaring av sitt eventuelle videre bistandsbehov innen utløpet av fireårsperioden.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal følge opp forsøk med Arbeidsavklaringspenger som lønnskudd og forsøk med Arbeidsutprøving hos egen arbeidsgiver.

Uføretrygdene

Den nye uføretrygden gjør det lettere og mer oversiktlig å kombinere uføretrygd med arbeidsinntekt for uføre som har mulighet til å utnytte sin restarbeidsevne. Samtidig er det viktig at en ved innvilgelse av uføretrygd fastsetter en riktig gradering, også for å tydeliggjøre den gjenværende arbeidsevnen for den uføretrygdene.

Styringsparametere:

- Antall sykmeldte som passerer 39 ukers varighet skal reduseres
- Andel gradert sykmeldt på 40 ukers tidspunkt skal øke
- Gjennomsnittlig varighet på AAP skal reduseres
- Andel mottakere av uførepensjon med lønnsinntekt skal øke

Nøkkelinformasjon:

- Utvikling i sykefravær og bruk av gradert sykmelding
- Oppfølging av sykmeldte med og uten arbeidsgiver
- Oppfølging av IA-avtalen
- Utvikling i antall mottakere av arbeidsavklaringspenger
- Etatens oppfølging av mottakere av arbeidsavklaringspenger
- Utvikling i antall mottakere av uføretrygd, herunder andel mottakere med gradert ytelse
- Hjelpemiddelsentralenes innsats for å få folk i arbeid/til å stå i arbeid

Oppdrag:

- Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra i utviklingsarbeidet knyttet til implementeringen av tiltaket Beslutningsstøtte for sykmeldere.
- Arbeids- og velferdsdirektoratet skal følge opp forsøket med utvidet egenmeldingsperiode og tettere oppfølging (E365), forsøk med ny medisinsk vurdering etter seks måneder og følgende kunnskapsutviklingsprosjekter (Tettere oppfølging av sykmeldte (Hedmark), 1234-prosjektet i Larvik og Sykmeldt i Jobb).
- Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra gjennom dialog og innspill i arbeidet med høringsnotat med forslag til endringer i AAP-ordningen mv. Departementet vil komme tilbake med konkrete bestillinger i denne sammenheng. Det vil blant annet være behov for å utarbeide statistikk som viser utfallet for de som har passert tre år med AAP, og ikke vil få forlenget AAP-perioden etter unntaksbestemmelsen eller noen av de andre ordningene. Formålet er å belyse hvordan fireårsgrensen for AAP påvirker avgangen fra ordningen.

- Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i samarbeid med departementet vurdere mulighetene for å kunne måle tidligere bruk av ordningen Raskere tilbake i sykefraværsløpet.

3.2.2 Støtte opp under arbeidsgivers inkluderingsinnsats

Arbeids- og velferdsetatens dialog med arbeidsgivere om mulighetene for gjennomføring av arbeidsrettede tiltak i virksomhetene skal styrkes. Dette omfatter dialog med virksomhetene i forbindelse med oppfølging av brukere med behov for arbeidsrettet bistand.

NAV Arbeidslivssenter skal bistå virksomhetene i deres arbeid med utvikling av mer inkluderende arbeidsplasser med sikte på måloppnåelse av IA-avtalens tre delmål.

Arbeidslivssentrene skal bidra til at sykmeldte kommer raskere tilbake i arbeid gjennom systemrettet veiledning og bistand mot IA-virksomheter. Arbeidslivssentrene forventes i tillegg å delta på enkelte dialogmøter i regi av NAV- kontorene. Viser også til oppdrag under 3.1.2.

Styringsparameter:

- Andel arbeidsgivere som har opplevd å få nødvendig bistand fra etaten

Nøkkelinformasjon:

- Etatens dialog med arbeidsgivere, herunder arbeidslivssentrenes innsats

3.3 Gode levekår for de vanskeligst stilte

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal som fagdirektorat for sosiale tjenester og levekårsområdet bidra til:

- sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet
- å bedre levekårene for vanskeligstilte
- helhetlig og samordnet tjenestetilbud for utsatte barn og unge og deres familier.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal innenfor sitt ansvarsområde bidra til regjeringens arbeid med å bekjempe fattigdom, fremme sosial inkludering og bygge et sterkere sosialt sikkerhetsnett, herunder legge til rette for funksjonshemmede i arbeidsliv og dagligliv. Direktoratets bidrag omfatter innsats også innenfor de andre målene i tildelingsbrevet.

3.3.1 Tilrettelegge for god kompetanse og kvalitet i de sosiale tjenestene i NAV-kontoret

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal gjennom kompetansehevende og andre tilretteleggende tiltak bidra til at kommunene ivaretar sitt ansvar for de kommunale sosiale tjenestene på en god måte. Direktoratet skal arbeide for at NAV-kontorene styrker barneperspektivet i tråd med formålsbestemmelsen i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Direktoratet skal ha spesiell oppmerksomhet om kunnskap, kompetanse og praksis i NAV-kontorene for å sikre at det tas særlige hensyn til barns behov i alle vurderinger der tjenestemottaker har barn.

Arbeidet med å høyne kompetansen, kvaliteten og tilgjengeligheten i tilbudet om økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning i kommunene skal også videreføres.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal følge opp tiltak i strategien *Barn som lever i fattigdom. Regjeringens strategi (2015–2017)*.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i samarbeid med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Helsedirektoratet, Husbanken, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og Kriminalomsorgsdirektoratet gjennomføre den nasjonale strategien for boligsosialt arbeid *Bolig for velferd (2014-2020)*. Utover oppfølging av felles målsettinger for strategiperioden, vil utvikling og lansering av digital boligsosial veiviser være prioritert i 2016. I status- og avviksrapporten til Kommunal- og moderniseringsdepartementet for arbeidet med *Bolig for velferd*, skal direktoratene konkretisere utfordringer i arbeidet med å gjennomføre strategien og skissere tiltak for å løse disse.

Direktoratet skal gjennomføre tiltak som bedrer kvalifiseringsprogrammets tilgjengelighet og tilrettelegger for individuelt tilpassede program, brukermedvirkning og god oppfølging. De individuelt utformede programmene skal ha mål om å øke mulighetene for arbeid.

Det vises til Stortingets vedtak om å innføre en plikt for kommunene til å stille vilkår om aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven. Direktoratet skal bidra i arbeidet med å forberede en iverksettelse av vedtaket.

Direktoratet skal bidra til at NAV-kontorene har den nødvendige kompetansen om særlige problemer og behov relatert til henvendelser fra personer som er utsatt for vold i nære relasjoner, tvangsekteskap og menneskehandel. NAV Grünerløkka har særskilt ansvar/kompetanse på menneskehandel og direktoratet skal medvirke til at erfaringene herfra spres til andre NAV-kontor ved behov.

Arbeidet med å legge til rette for samarbeid mellom arbeids- og velferdsforvaltningen og sosiale entreprenører og frivillig sektor, herunder informasjonstiltak overfor NAV Fylke og NAV-kontor for å gjøre oppmerksom på potensialet som kan ligge i sosialt entreprenørskap, videreføres.

Tilskudd til frivillig arbeid økes i 2016 som et ledd i Opptrappingsplanen for rusfeltet, jf også omtale under kap. 6.

Direktoratet skal videreføre arbeidet med å legge til rette for automatisk datafangst fra kommunale fagsystemer til målekortene. Det skal videre legges til rette for en utfasing av rapportering gjennom SurveyXact (tidligere QuestBack) på kvalifiseringsprogrammet så snart som mulig.

Nøkkelinformasjon:

- Relevant informasjon fra rapporten "*Fattigdom og levekår i Norge- tilstand og utviklingstrekk*", årlig rapport.
- Gjennomføring av nevnte tiltak under dette målet og øvrige initierte tiltak som bidrar til gode levekår for de vanskeligst stilte.

Oppdrag:

- Direktoratet skal bidra i arbeidet med å beregne kommunale merkostnader knyttet til innføring av plikt for kommunene til å stille vilkår om aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven.
- Direktoratet skal utarbeide en rapport om tilstand og utviklingstrekk samt utfordringer for NAV på fattigdomsfeltet. Endelig rapport skal oversendes sammen med virksomhetsrapporten for 2. tertial (utkast oversendes i 1. tertial).
- Direktoratet bes oppsummere erfaringer og evalueringen av forsøk med NAV-veiledere i videregående skole, og formidle erfaringer og resultater av forsøket.
- Arbeids- og velferdsdirektoratet skal i samarbeid med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet utarbeide retningslinjer for samarbeid og ansvarsfordeling mellom sosialtjenesten og barnevernstjenesten.
- Direktoratet skal delta i nasjonalt kompetanseteam mot tvangsekteskap i samsvar med mandatet for kompetanseteamet.

3.3.2 Bidra til at personer med nedsatt funksjonsevne kan ha en aktiv hverdag

Arbeids- og velferdsetaten skal sørge for god kvalitet i alle ledd i hjelpemiddelforvaltningen. Arbeids- og velferdsetaten skal sørge for at personer med redusert funksjonsevne får rett hjelpemiddel og nødvendig tilpasning av hjelpemidlet innen rett tid. Det skal være god intern kontroll i forvaltningen av materiell og utstyr, i formidlingen av tjenester fra egne ansatte og ved kjøp av tjenester fra eksterne.

Hjelpemidler/ tilrettelegging til barn og unge skal prioriteres. Det samme gjelder hjelpemidler/ tilrettelegging på arbeidsplassen eller i utdanningssituasjonen.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra med innspill til departementet i den videre utviklingen av hjelpemiddelområdet – herunder bruk og implementering av ny teknologi.

Oppdrag:

- Det er nedsatt et ekspertutvalg som skal foreta en helhetlig gjennomgang av hjelpemiddelpolitikken. Utvalget starter sitt arbeid i januar 2016, og skal avgi endelig rapport ved årsskiftet 2016/ 2017. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal delta i sekretariatet.

3.4 Sikre økonomiske rettigheter gjennom god ytelsesforvaltning

Det er en sentral oppgave for Arbeids- og velferdsetaten å sikre at brukere får utbetalt rett ytelse til rett tid. Etaten skal sikre god balanse mellom kravene til kvalitet og kravene til produksjon.

En god forvaltning av inntektssikringsordningene innebærer at etaten legger til rette for oppfølging og kontroll av om vilkårene for ytelsene er oppfylt. Aktivitetskravene under ytelsene skal praktiseres konsekvent. Videre er forebygging og avdekking av trygdesvindler en sentral oppgave for etaten.

3.4.1 Sikre rett ytelse til rett tid

Etaten skal sikre rett ytelse til rett tid og arbeide for å motvirke reduksjon i produksjonen som følge av videre spesialisering og IKT-modernisering. Etaten skal sikre at personer ikke blir stående uten ytelse til livsopphold ved overgang fra en ytelse til en annen. Brukerne skal få informasjon om reell saksbehandlingstid på etatens internettsider.

Arbeids- og velferdsetaten skal fortsette det systematiske arbeidet med å gradvis bedre kvaliteten i ytelsesforvaltningen, og utvikle og iverksette nødvendige planer og strategier for å lykkes med dette arbeidet. Etaten skal gjennomføre regelmessige kvalitetsmålinger på stønadsområder der systemer for kvalitetsmålinger er etablert, og fortsette arbeidet med å innføre kvalitetsmålinger på nye stønadsområder.

Etaten skal forebygge, avdekke og følge opp feilutbetalinger, herunder fortsette arbeidet med å bygge ned beholdningen av saker til revurdering. For å redusere tap grunnet foreldelse av krav om tilbakebetaling bør etaten prioritere de største kravene. Det skal legges vekt på at saker som sendes NAV Innkreving blir effektivt krevd inn og avsluttet.

Saker som reiser problemstillinger som griper inn i etablert praksis og/eller framstår prinsipielt viktige, herunder avgjørelser fra Trygderetten, skal tas opp og drøftes med departementet før etaten endrer praksis.

Styringsparametere:

- Andel saker som behandles innen normert tid skal være minst 80 prosent samlet for alle ytelser. Andel saker som behandles innen normert tid skal være minst 75 prosent for alle ytelsesområder.
- Andel dagpengekrav som anvises innen 21 dager skal være på minst 80 prosent.
- Følgende kvalitetsparametere skal oppfylles:
  - Andel nye alderspensjoner med korrekt første gangs utbetaling er minst 98 prosent
  - Andel barnebidragssaker med korrekt førstegangsvedtak er minst 90 prosent
  - Andel sykepengesaker med korrekt førstegangsvedtak er minst 95 prosent

Nøkkelinformasjon:

- Utvikling i saksbehandlingstider (herunder også saker til behandling og ytre grense saker)
- Kvalitet i ytelsesforvaltningen
- Ytelser til revurdering/innkreving/foreldelse
- Klager/omgjøringsvedtak
- Innsats mot trygdesvindler; (antall saker, anmeldt beløp)
- Effekt av spesialisering
- Saksbehandlingstid for alderspensjon

Oppdrag:

- Elektronisk utveksling av opplysninger mellom medlemsland i henhold til trygdeforordningene 883/2004 og 987/2004 er planlagt iverksatt innen utgangen av 2016. I tillegg kommer en 24 måneder overgangsperiode. Etaten skal planlegge slik at de er koblet på løsningen innen utgangen av overgangsperioden.
- Regjeringen har satt ned et offentlig utvalg som skal gå gjennom overføringsordningene og tjenestetilbudet til familier med barn under 18 år. Som grunnlag for utvalgets arbeid skal Arbeids- og velferdsdirektoratet utarbeide en rapport som gir en analyse av hvem som mottar utvidet barnetrygd, hvordan utvidet barnetrygd fordeles mellom foreldre samt andre forhold som anses som sentrale ved en vurdering av denne ytelsen. Rapporten skal oversendes BLD samtidig med virksomhetsrapporten for 1. tertial.
- Det skal gis en vurdering av hvilke konsekvenser omleggingen av kontantstøtten har hatt for arbeidsmarkedstilknytningen til foreldre med barn i den aktuelle aldersgruppen.
- I forbindelse med den store tilstrømmingen av flyktninger til Norge vil regjeringen vurdere om det er mulig å stramme inn regelverket i folketrygdloven og enkelte andre lover med sikte på å begrense trygderettigheter til asylsøkere og personer som har fått oppholdstillatelse i Norge som flyktninger. I denne forbindelse vil det være aktuelt for departementet og be om bistand fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Departementet vil komme tilbake til dette i eget brev.
- Arbeids- og velferdsdirektoratet skal delta i iSupport-prosjektets Advisory Board og arbeidsgrupper for best mulig å sikre at iSupport kan tas i bruk av Norge og for å vurdere hvilke konsekvenser dette i tilfelle vil innebære, inkludert om det er behov for tilpasninger i de nasjonale databehandlingssystemene (eksempelvis BiSys og Elin). Direktoratet skal gi bistand i arbeidet med å vurdere administrative kostnader, gjennomføringsevne, IKT mv. i forhold til forslag til endring.

3.4.2 Forebygge og avdekke trygdemisbruk

Trygdemisbruk

Arbeids- og velferdsetaten skal forebygge og avdekke trygdesvindler. Det skal gjennomføres risikoanalyser for å identifisere områder som er særlig utsatt for trygdesvindler, der også behovet for nye eller supplerende virkemidler og om fordelingen av ressurser mellom forebyggende tiltak og etterfølgende kontroll gir best mulig effekt blir vurdert. Samarbeidet med andre aktører videreføres og utvikles.

Nøkkelinformasjon:

- Utvikling og status i arbeidet mot trygdemisbruk.
- Utvikling og iverksetting av kvalitetskontroller og nøkkelkontroller i ytelsesforvaltningen og andre tiltak for å forebygge trygdemisbruk

Oppfølging av regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet

Innsatsen mot arbeidslivskriminalitet skal prioriteres høyt i 2016, med vektlegging på styrket samordning av innsatsen til Arbeidstilsynet, Skatteetaten, NAV og politiet og at etatene sammen bygger ytterligere kunnskap om kriminelle aktører og omfanget av arbeidslivskriminalitet. Følgende oppdrag er gitt alle etatene:

"Det skal etableres og formaliseres et konkret, praktisk og operativt samarbeid mellom etatene på lokalt nivå, for eksempel gjennom samarbeidsavtaler, eller en tidfestet plan for etablering av slikt samarbeid. Status for dette arbeidet skal redegjøres for i etatenes felles rapportering, jf. omtale under.

Et viktig mål for myndighetssamarbeidet, er økt utnyttelse av etatenes virkemiddelapparater slik at de samlet kan gi best mulig effekt. Det pågående samarbeidet i Bergen, Stavanger og Oslo, hvor Arbeidstilsynet, Skatteetaten og politiet er samlokalisert, og hvor bl.a. Arbeids- og velferdsetaten deltar, videreføres i 2016. I 2016 styrkes og utvides dette samarbeidet ytterligere gjennom snarlig etablering av to nye samlokaliserte enheter. Det er bevilget til sammen 24 mill. kroner til Arbeidstilsynet, politiet, Skatteetaten og Arbeids- og velferdsetaten til dette formål. Sentrene skal etableres så snart som mulig og lokaliseres dit hvor det etter etatenes vurdering vil ha størst effekt i arbeidet for å bekjempe arbeidslivskriminalitet.

Etatene skal også for 2016 utarbeide en felles forpliktende handlingsplan for styrket innsats mot arbeidslivskriminalitet. Planen skal ferdigstilles og iverksettes så tidlig som mulig i 2016.

Etatene skal omtale resultatene av innsatsen mot arbeidslivskriminalitet innenfor eget forvaltningsområde i årsrapporten. I tillegg skal etatene utarbeide felles rapport om samarbeidet hvor det redegjøres for prioriteringer og resultater av samarbeidet. Arbeidstilsynet leder arbeidet med fellesrapporten og sender denne til Arbeids- og sosialdepartementet samtidig med årsrapporten."

3.5 Brukeropplevelser

Gode brukermøter er avgjørende for god måloppnåelse under de øvrige målene i tildelingsbrevet. I lys av ekspertgruppens gjennomgang av NAV skal forvaltningen ha brukerrettede tjenester som er effektive, målrettede og bidrar til gode brukeropplevelser. Forenklinger og forbedringer av brukernes møte med forvaltningen skal ha høy prioritet i etatens utviklingsarbeid, jf. kap. 4 Forvaltning og IKT- utvikling.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal gjennomføre årlige personbrukerundersøkelser og brukerundersøkelse blant arbeidsgivere. Det skal utarbeides en brukermelding.

3.5.1 Gode brukermøter preget av respekt, service og brukermedvirkning

Respekt og service skal kjennetegne kontakten mellom forvaltningen og brukerne. Arbeidsgivere skal få tjenester av god kvalitet. Brukermedvirkningen i dialogen mellom den enkelte bruker og den ansatte ved NAV- kontoret skal vektlegges. Brukermedvirkning i utviklingen av tjenestene skal også vektlegges, en god dialog og samhandling i brukerrådene er viktig for å oppnå god kvalitet i tjenesteytingen. Det vises også til fellesføring om styrket kontakt mellom brukere og forvaltningen, Rundskriv H-14/2015 fra Kommunal og moderniseringsdepartementet, jf. også særskilt rapporteringspunkt.

Personvern og taushetsplikt skal sikres på en forsvarlig måte.

Styringsparametere:

- Andelen brukere som er fornøyd med helhetlig service
- Andelen brukere som opplever å bli møtt med respekt
- Andelen arbeidsgivere som er fornøyd med helhetlig service

Nøkkelinformasjon:

- Informasjon om individuell og systembasert brukermedvirkning

3.5.2 Lett tilgjengelige tjenester og informasjon tilpasset brukerens behov

Arbeids- og velferdsetaten skal arbeide for å bedre brukernes møte med forvaltningen, både via internett, brev, telefon og personlig oppmøte på NAV-kontoret. Informasjon og veiledning gjennom de ulike kanalene skal være korrekt, ha et klart språk og i størst mulig grad tilpasses brukernes forutsetninger og behov. Mangfoldperspektiver skal ivaretas. Brukere av Arbeids- og velferdsetaten som ikke trenger personlig oppfølging skal i størst mulig grad få sitt tjeneste- og informasjonsbehov dekket av selvbetjening og internettbaserte løsninger, jf kap. 4 Forvaltning og IKT- utvikling.

Styringsparametere:

- Andel brukere som opplever å få lett tilgjengelig og god informasjon
- Minst 60 % av alle nye søknader om pensjon i 2016 skal være ved bruk av selvbetjeningsløsning

Nøkkelinformasjon:

- Bruk av selvbetjeningsløsninger
- Utvikling av tjenester for god informasjon
- Brukermelding
- Resultater fra brukerundersøkelser
- Serviceklager
- Hvordan utvikles tjenester og informasjon slik at de er tilpasset ulike brukergrupper behov

4. FORVALTNING OG IKT-UTVIKLING

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal fortsette det systematiske arbeidet med å videreutvikle arbeids- og velferdsforvaltningen. Som beskrevet i pkt. 2 er det et overordnet mål å bidra til at flere kommer i arbeid og færre på helserelaterte ytelser. Utviklingsarbeidet i etaten skal så langt det er mulig understøtte dette målet. Ressursbruken skal vris i retning av å styrke og prioritere det arbeidsrettede oppfølgingsarbeidet.

4.1 Utvikling av partnerskapet

Et godt samarbeid mellom stat og kommune om NAV-kontorene er en forutsetning for at arbeids- og velferdsforvaltningen skal gi helhetlige og gode tjenester til brukere. Direktoratet skal videreføre arbeidet med å utvikle partnerskapet mellom stat og kommune om NAV-kontoret i tråd med Arbeids- og velferdsdirektoratets og KS' felles policy for partnerskapet. I tråd med ekspertgruppens anbefalinger skal etaten bidra til å styrke NAV-kontorets handlefrihet til å finne gode lokale løsninger som sikrer at dets samlede kompetanse, ressurser og tjenester benyttes på en effektiv måte, og at den enkelte bruker tilbys individuelt tilpasset og helhetlig oppfølging.

I den videre utviklingen av IKT-systemene skal etaten finne samarbeidsformer som legger til rette for felles strategier og utviklingsløp for best mulig integrasjon mellom kommunale og statlige systemer.

4.2 Effektiv ressursbruk

Høy kvalitet og produktivitet innen stønader og tjenester setter store krav til effektiv utnyttelse av ressursrammen som stilles til disposisjon. Arbeids- og velferdsetaten skal videreføre arbeidet med å styrke den arbeidsrettede oppfølgingen i tråd med de planene som er lagt for dette.

Direktoratet må legge til rette for en fortsatt dialog med departementet med sikte på utvikling av nøkkeltall, analyser og gevinstberegninger som gir god styringsinformasjon og et bedre grunnlag for å vurdere ressursbruken og ressursituasjonen i Arbeids- og velferdsetaten.

4.3 IKT-utvikling

De siste årene har store deler av IKT-utviklingen i Arbeids- og velferdsetaten vært knyttet til store reformer og ulike regelverksendringer som pensjonsreformen og ny uføretrygd. Fortsatt vil det være stort behov for å modernisere store ytelsesområder som sykepenger og foreldrepenger og fase ut gamle systemer. Det pågående moderniseringsprogrammet, der Prosjekt 2 etter planen starter opp høsten 2016, vil være konsentrert om modernisering av ytelsesområdene.

Samtidig må det gjennomføres en dreining og forsterkning av utviklingsaktiviteter knyttet til arbeid og gode digitale brukertjenester. Direktoratet må legge til rette for en dialog med departementet om den totale utviklingsporteføljen for å drøfte mulighetene for en god fremdrift i digitaliseringsarbeidet innenfor rammen av en sikker forvaltning og drift av løpende oppgaver og av IKT-systemene i Arbeids- og velferdsetaten totalt sett. Dialogen må også omfatte hvordan endrede politiske initiativ vil påvirke og påvirkes av rammene for utvikling, forvaltning og drift av IKT-systemene.

Felleskomponentene Altinn, ID-porten og elektronisk postkasse skal benyttes med mindre andre løsninger er åpenbart mer effektive for etaten.

Direktoratet skal fortsette å legge til rette for en god balanse mellom egne ansatte og innleide konsulenter på IKT-området.

Ved utviklingen av nye systemløsninger skal alle relevante lover og forskrifter oppfylles.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal påse at kravene til informasjonssikkerhet blir overholdt, og at nye systemløsninger designes slik at det bidrar til å lette Arbeids- og velferdsetatens arbeid med å overholde det samme regelverk. Siden nødvendig IKT-modernisering løper over flere år, må etaten i mellomtiden gjennomføre kompensierende tiltak for å redusere risiko for sikkerhetsbrudd og sikre etterlevelse av økonomireglementet og krav til informasjonssikkerhet. Arbeids- og velferdsdirektoratet må vurdere kostnader og nytte av tiltak basert på risiko- og sårbarhetsanalyser.

4.4 Utvikling av kompetanse og kunnskapsbaserte tjenester

Tjenesteutvikling og praksis i arbeids- og velferdsforvaltningen skal så langt det er mulig være basert på pålitelig kunnskap. Arbeids- og velferdsdirektoratets langsiktige satsning og arbeid med å få frem et godt kunnskapsgrunnlag om effekter av tiltak og satsinger, herunder samfunnsmessig lønnsomhet, fortsetter. Dette skal være i henhold til utarbeidet *Langsiktig plan for FOU og evalueringer i arbeids- og velferdsforvaltningen*. Blant prosjekter nevnt i planen vil departementet framheve oppdragene som gitt under som særlig høyt prioritert.

God kompetanse i Arbeids- og velferdsetaten forutsetter også at eksisterende kompetanse utnyttes gjennom en hensiktsmessig og effektiv organisering. Det skal arbeides systematisk for å sikre tilgang til nødvendig kompetanse, samt videreutvikle og styrke eksisterende kompetanse. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal gjennomføre tiltak for å videreutvikle

kompetanse i tråd med etatens kompetansestrategi. I kompetansearbeidet skal man utnytte mulighetene i det statlig-kommunale samarbeidet i NAV-kontoret.

I 2016 skal det særlig legges vekt på å styrke de ansattes arbeidsmarkedskompetanse og ferdigheter i veiledning og samhandling med bruker. Den enkelte bruker skal være utgangspunktet og danne metodisk grunnlag for utvikling av løsninger som retter seg mot dem.

4.5 Samordning med andre pensjonsaktører

Arbeids- og velferdsetaten skal i samarbeid med Statens pensjonskasse (SPK) og Pensjonstrygden for sjømenn (PTS) ha hensiktsmessige rutiner for god samhandling og informasjonsutveksling mellom etatene for å sikre korrekt utbetaling til rett tid. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal ta nødvendige initiativ for å sikre at etablerte rutiner er av tilfredsstillende kvalitet.

I det pågående arbeidet med å forberede nye samordningsregler for yngre årskull, skal Arbeids- og velferdsdirektoratet ha god dialog og kontakt med SPK.

Arbeids- og velferdsetaten skal samarbeide med blant annet SPK om prosedyre for en samordnet spesialistutredning og håndtering av erstatningskrav i oppfølgingen av veteransaker. Som ledd i dette, skal det fortsatt ses på mulige løsninger for å korte ned ventetiden hos aktuelle spesialister.

Fellesordningen for AFP i privat sektor og Arbeids- og velferdsetaten har inngått en samhandlingsavtale knyttet til administrasjon av AFP i privat sektor. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal ha tilstrekkelig intern kontroll som sikrer korrekte beregninger og utbetalinger av AFP til rett tid, herunder at det også gjennomføres en tilstrekkelig etterkontroll med utbetalingene.

4.6 Utenlandsområdet

Arbeids- og velferdsetaten skal fortsette arbeidet med å implementere tiltak som kan forbedre utenlandsforvaltningen, både gjennom organisering, kompetanse og personellressurser samt bedre støttesystemer, bedre tilgang på statistikk og oversikt over omfanget av saker på utenlandsområdet.

Arbeids- og velferdsetaten skal følge opp samhandlingen om registerkvalitet og informasjonsflyt i forvaltningen av utenlandsområdet med skatteetaten og eventuelt andre etater. Det skal legges til rette for god samordning og informasjonsutveksling mellom skatteetaten og Arbeids- og velferdsetaten, slik at man får grunnlag for å fatte riktige vedtak. Dette gjelder bl.a. registrering av utsendte arbeidstakere etter EØS-avtalen. En viktig del av trygdesamarbeidet i EØS er samhandlingen med de andre landenes kontaktorganer. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal påse at Arbeids- og velferdsetatens samhandling er i overensstemmelse med reglene for samarbeid og utveksling av opplysninger fastsatt i gjennomføringsforordningen 987/2009.

Nøkkelinformasjon:

- Status for arbeidet med å utvikle arbeids- og velferdsforvaltningen, jf. de strategier og langsiktige planer som inngår under kap. 4

Oppdrag:

- Programmet for IKT-modernisering skal bidra til en enhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, bedre tjenester for brukeren og tilrettelegge for digital kommunikasjon med sentrale samarbeidspartnere. Prosjekt 2 vil etter planen starte opp i 2016. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal følge opp IKT- moderniseringen i henhold til gitte mandater.
- Arbeids- og velferdsdirektoratet skal starte et kartleggingsarbeid for sine tjenester med sikte på å etablere en plan for ferdigstilling av digitalt førstevalg for egne tjenester innen utgangen av 2017 og for tjenester som bør sees på tvers av virksomheter innen utgangen av 2018.
- Justis- og beredskapsdepartementet har utarbeidet 4 anbefalte tiltak mot IKT-angrep og Inntrengingstesting. Arbeids- og velferdsetaten skal gi en tilbakemelding til departementet om hvordan de arbeider med IKT-sikkerhet generelt og hvordan de vil følge opp disse 4 tiltakene spesielt i løpet av første tertial og gi en kort samlet oversikt over hvordan disse tiltakene er fulgt opp i 2016 i 3. tertial.
- Forskningsmessig evaluering av nye tiltaksvarianter som iverksettes fra 2016: Arbeidspraksis og lønnstilskudd. Det gjelder følgeevaluering, samt utforming og gjennomføring av forsøk, for senere å få en mer pålitelig effektevaluering enn det man vil kunne få med bare å følge utviklingen i registrene.
- Direktoratet skal lyse ut forskningsmessig følgeevaluering av nytt 2-årig opplæringstiltak
- Direktoratet skal bistå departementet i å videreutvikle styringsparameterne i tildelingsbrevet. Departementet kommer tilbake til dette i eget brev.
- Skatteetaten skal de nærmeste årene gjennomføre et omfattende og flerårig program for å modernisere folkeregisteret. Omtale og bevilgningsforslag fremgår av regjeringens budsjettforslag for 2016 under Skatteetaten med sikte på gjennomføring i tidsrommet 2016-2019. Moderniseringsprosjektet får store følger for etatens systemportefølje. Moderniseringen består i å registrere flere opplysninger i registeret. De nye opplysningene som Skattedirektoratet vil levere i løpet av 2016 er en viktig støtte i forbindelse med økt innvandring. Etaten skal beregne konsekvenser for NAV når det foreligger en mer spesifisert prosjektplan fra Skattedirektoratet. Budsjettbehovet vil avklares gjennom et eget forprosjekt og løpende avklaringer mot Skattedirektoratet i hele 2016.

5. RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING

5.1 Rapporteringsform og hyppighet

Styringsparametere

Direktoratet skal rapportere tertialvis på status for styringsparametere, og sammenligne med samme tidspunkt eller periode året før (der det eksisterer historisk statistikk), og med forrige rapportering. Status skal presenteres tabellarisk.

Nøkkelinformasjon

Nøkkelinformasjon gir en oversikt over nødvendig informasjon for å kunne beskrive måloppnåelsen mer utfyllende både på samfunns- og brukereffektnivå og produkt/prosessnivå.

Rapportering om måloppnåelse:

Det skal gis en utfyllende rapportering og vurdering av måloppnåelse 1. og 3. tertial (årsrapport) og en avviksrapportering 2. tertial. Både styringsparametere, nøkkelinformasjon, samt statistikk og eventuelle resultater fra evalueringer skal inngå i rapporteringen. Det vises for øvrig til omtale under 5.2 om krav til årsrapport.

Oppdrag

Etaten skal, hvis ikke annet er angitt, rapportere i årsrapporten på status og eventuelle resultater av oppdragene.

Særskilt rapportering

I vedlegg 3 følger en oversikt over særskilt rapportering. Rapporteringshyppigheten er angitt i vedlegget.

Statistikk

I vedlegg 4 fremgår krav til statistikk og statistikkoppdrag under hvert mål. Framstillingen av statistikken skal gis i tabellformat, og der hvor det er relevant skal tallene fra statistikkvedlegget benyttes i hovedrapporteringen. Når det gjelder statistikkoppdragene skal etaten, hvis ikke annet er angitt, rapportere på status for fremdrift i utviklingen av statistikken hvert tertial.

5.2 Styringsdialogen i 2016

Det skal gjennomføres tertialvise etatsstyringsmøter, jf. vedlegg 5 styringskalenderen.

Virksomhetens årsrapport til departementet skal være i henhold til kravene i bestemmelsene om økonomistyring i staten punkt 1.5.1 og 2.3.3. Virksomheten skal påse at de innenfor disse bestemmelsene avlegger en årsrapport som ivaretar tildelingsbrevets krav til rapportering. Årsrapporten for 2016 skal foreligge senest 15. mars 2017. Rapporten publiseres på virksomhetens nettsider etter at den er behandlet i etatsstyringsmøte.

Årsrapporten og tertialrapportene sendes i kopi til Riksrevisjonen, samtidig med oversendelsen til departementet.

I tillegg til tertialvise etatsstyringsmøter, legges det opp til styringsmøter om særlige problemstillinger (særmøter) i de månedene som ikke faller sammen med etatsstyringsmøtene. I særmøtene vil en i utgangspunktet ta opp saker basert på vurdering av risiko og vesentlighet. I 2016 vil to av møtene omhandle langsiktige styringsutfordringer og i to av møtene vil kunnskapsfunksjonen være tema. Departementet vil informere om aktuelle tema på særmøtene i god tid før møtene.

5.3 Øvrige møter

Kontaktmøter

Kontaktmøtene med politisk ledelse i Arbeids- og sosialdepartementet vil fortsette i 2016. Departementet kommer tilbake til tidspunkt. Rapporteringen til møtene vil bl.a. være knyttet til overordnede aktuelle problemstillinger.

Fagmøter

Det vil på vanlig måte være behov for å gjennomføre fagmøter mellom departementet og direktoratet om ulike tema i 2016.

6. BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER

6.1 Arbeids- og sosialdepartementet

Arbeids- og sosialdepartementet stiller følgende til rådighet på kapitler og poster med tilhørende stikkordsfullmakter slik det fremgår nedenfor.

Kapitler/poster	Tildeling for 2016 (beløp i 1000-kroner)
Kap. 601, Utredningsvirksomhet, forskning m.m	
Post 21 Spesielle driftsutgifter	6 400
Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten	
Post 01 Driftsutgifter	11 207 538
Post 21 Spesielle driftsutgifter	31 278
Post 22 Forsknings- og utredningsaktiviteter	41 870
Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	261 250
Post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	176 940
Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	
Post 21 Spesielle driftsutgifter	64 084
Post 63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	182 730

Kapitler/poster	Tildeling for 2016 (beløp i 1000-kroner)
Post 70 Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	90 650
Post 74 Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	12 640
Kap. 634 Arbeidmarkedstiltak	
Post 21 Evaluering, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	16 166
Post 76 Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	7 089 910
Post 77 Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	1 290 840
Post 78 Arbeids- og utdanningsreiser	62 710
Post 79 Funksjonsassistanse i arbeidslivet	42 400
Kap. 635 Ventelønn	
Post 01 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	47 000
Kap. 660 Krigspensjon	
Post 70 Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	94 700
Post 71 Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	244 100
Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP)	
Post 70 Tilskudd	1 660 000
Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år	
Post 70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	383 700
Kap. 2541 Dagpenger	
Post 70 Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	15 264 000
Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v.	
Post 70 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	860 000
Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far	
Post 70 Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 580 300
Post 72 Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	415 300
Post 73 Utdanningsstønad	42 200
Post 75 Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	300
Post 76 Forskuttering av underholdsbidrag	790 000
Kap. 2650 Sykepenger	
Post 70 Sykepenger for arbeidstakere mv. <i>overslagsbevilgning</i>	36 285 000
Post 71 Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 530 000
Post 72 Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	595 000
Post 73 Tilskudd til tilretteleggingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	319 704
Post 75 Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	2 040 000

Kapitler/poster	Tildeling for 2016 (beløp i 1000-kroner)
Kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger	
Post 70 Arbeidsavklaringspenger , <i>overslagsbevilgning</i>	34 230 000
Post 71 Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	309 800
Post 72 Legeerklæringer	405 000
Kap. 2655 Uførhet	
Post 70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	78 824 000
Post 75 Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000
Post 76 Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	51 000
Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	
Post 70 Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 870 000
Post 71 Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 670 000
Post 73 Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	155 000
Post 74 Tilskudd til biler	721 000
Post 75 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 810 000
Post 76 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	275 000
Post 77 Ortopediske hjelpemidler	1 400 000
Post 78 Høreapparater	635 000
Post 79 Aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år	46 440
Kap. 2670 Alderdom	
Post 70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	67 432 000
Post 71 Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	129 250 000
Post 72 Ventetillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	145 000
Post 73 Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	5 740 000
Kap. 2680 Etterlatte	
Post 70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 165 800
Post 71 Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	895 000
Post 72 Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	88 000
Post 74 Utdanningsstønad	600
Post 75 Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	6 000

Kapitler/poster	Tildeling for 2016 (beløp i 1000-kroner)
Kap. 2686 Gravferdsstønad	
Post 70 Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	180 000
Kap. 3605 Arbeids- og velferdsetaten	
Post 01 Administrasjonsvederlag	23 510
Post 04 Tolketjenester	2 440
Post 05 Oppdragsinntekter	55 590
Post 06 Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	24 550
Kap. 3634 Arbeidsmarkedstiltak	
Post 85 Innføring av feilutbetaling, arbeidsmarkedstiltak	202
Kap. 3635 Ventelønn m.v.	
Post 01 Refusjon statlig virksomhet mv.	31 030
Post 85 Innføring av feiltubetaling av ventelønn	200
Kap. 5701 Diverse inntekter	
Post 71 Refusjon ved yrkesskade	943 480
Post 73 Refusjon fra bidragspliktige	270 000
Post 80 Renter	1 700
Post 86 Innkreving av feilutbetalinger	718 000
Post 87 Diverse inntekter	35 300
Post 88 Hjelpemiddelsentraler m.m.	61 000
Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	
Post 02 Dividende	205 000
Kap. 5705 Refusjon av dagpenger	
Post 70 Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs	35 000
Post 71 Refusjon av dagpenger for grensearbeidere mv. bosatt i Norge	500

6.1.1 Økonomirapportering per 31. august

Arbeids- og velferdsetaten skal tilpasse sin virksomhet innenfor tildelte bevilgningsrammer og gi gode prognoser på forbruk og utbetalinger. Etaten skal ha systemer og rutiner for å sikre god kostnadskontroll for hele etatens ansvarsområde. I etatens regnskapssystem må det legges

til rette for føring på det detaljeringsnivået som fordelingen av midler på de enkelte prosjekter og tiltak krever.

Virksomheten skal innen 22. september 2016 rapportere status for bevilgningsregnskapet og prognoser for årsslutt på alle kapitler og poster, inkl. inntektskapitler, unntatt budsjettkapitler som behandles i beregningsgruppen for folketrygden.

Følgende oppstilling skal benyttes i rapporteringen:

Kap./post	Totalt budsjett for året	Regnskap/utbetalt per 31.8.	Prognose for utbetalt beløp per 31.12.	Avvik mellom budsjett og prognose for utbetalt per 31.12.

Det må gis en oversikt over hvordan disponibel bevilgning (totalt budsjett) fremkommer (tildeling, overført bevilgning, utgiftsreduksjoner som følge av refusjoner, revidert budsjett, tilleggsbevilgninger og omdisponeringer, samt bruk av merinntektsfullmakter).

Det skal rapporteres om faktisk regnskapsført beløp per 31. august og gis en prognose per 31. desember 2016. Virksomheten må vurdere regnskapsførte utgifter per 31. august når de beregner prognose for 31.12. Vesentlige avvik skal omtales, og det skal redegjøres for hva som er årsakene til avvik og hvilke tiltak som iverksettes for å overholde budsjetttrammene.

Det skal også gis en tabellarisk fremstilling av hvordan forventet brutto mer-/mindreforbruk på kapittel og post og netto mer-/mindreforbruk justert for merinntektsfullmakter mv fremkommer.

6.1.2 Føringer på enkelte kapitler og poster.

Kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m

- Post 21 Spesielle driftsutgifter.

Departementet viser til intensjonsavtalen for et mer inkluderende arbeidsliv 2014-2018 hvor partene er enige om å legge større vekt på kunnskapsutvikling, herunder også utprøving og evaluering av virkemidler.

Arbeids- og sosialdepartementet har bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet gjennomføre følgende prosjekter:

- 1234-prosjektet i Larvik
- Tettere oppfølging av sykmeldte (Hedmark/Oppland)
- Sykmeldt i Jobb
- Arbeidsutprøving i egen virksomhet

Som følge av at det er innført en ny ordning med nettoføring av merverdiavgift, gis direktoratet fullmakt til å belaste kap. 601, post 21 med 6 400 000 kr og kap. 1633, post 01 med 400 000 kr i 2016.

Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten

- Post 01 Driftsutgifter

Driftsbevilgningen til Arbeids- og velferdsetaten for 2016 er på 11 207, 5 mill. kroner. Det er foretatt et generelt effektivitetskutt til etaten tilsvarende 0,7 prosent.

Driftsbevilgningen til Arbeids- og velferdsetaten foreslås styrket som følge av flere tiltaksplasser og tilhørende økt behov for personellressurser i etaten.

Ny medisinsk vurdering etter seks måneders sykmelding gjennomføres nå som et randomisert forsøk i Hordaland. Driftsbevilgningen til Arbeids- og velferdsetaten er redusert som følge av lavere behov for midler til forsøket i 2016 sammenliknet med 2015. Rammen for forsøket er 10,2 mill. kroner i 2016.

Forsøksprosjekt ”Egenmelding 365” med utvidet egenmeldingsperiode og tettere oppfølging av sykemeldte skal avsluttes innen utgangen av 2016. Direktoratets kostnader knyttet til oppfølging av forsøket forutsettes dekket innenfor driftsbevilgningen.

Driftsbevilgningen er styrket med 6 mill. kroner knyttet til etatens deltakelse ved opprettelsen av to nye sentre til bekjempelse av arbeidslivskriminalitet.

FoU-bevilgningene i Arbeids- og velferdsetaten samles under kap. 605 post 22 Forsknings- og utredningsaktiviteter. Driftsbevilgningen reduseres med 4,6 mill. kroner som følge av dette, jf. også omtale under post 22.

Prosjektet EESSI har blitt utsatt, og driftsbevilgningen er redusert som følge av dette.

Arbeids- og velferdsetatens betaling av elektronisk ID (eID) på nivå 4 legges om til en fakturabasert finansieringsordning. Driftsbevilgningen er økt med 3 mill. kroner knyttet til dette.

Som følge av ferdigstillelse av Edag i 2015 reduseres etatens driftsbevilgning med 7,2 mill. kroner.

Utover dette er endringer under kap. 605 post 01 knyttet til overføring av midler til andre kapitler og poster i statsbudsjettet som følge av oppgaveoverføring, forenkling m.m.

- Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det skal settes av 6,5 mill. kroner til drift av Idèbanken - Inkluderende arbeidsliv.

- Post 22 Forsknings- og utredningsaktiviteter

Det settes av 41,9 mill. kroner til å finansiere forskning og utredningsaktiviteter på arbeids- og velferdsområdet. Posten er en sammenslåing av midler fra kap. 605 post 01, kap. 621 post 21 og kap. 634 post 21. Midlene skal bidra til en kunnskapsbasert utvikling av arbeids- og velferdspolitikken. De skal brukes til å gjennomføre pågående forsøk og til nye prosjekter

som skal gi kunnskap om effekter av Arbeids- og velferdsetatens virkemidler, tjenester og arbeidsmåter, i tråd med utarbeidet plan for evalueringer av tiltak tjenester og andre virkemidler. Blant annet skal det være rom for effektevalueringer av nye tiltak og tjenester.

Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering

- Post 63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte
Nord-Trøndelag fylkeskommune tildeles 5 mill. kroner per år i en treårsperiode fra 2015 for å prøve ut en modell som skal bidra til å få flere unge utenfor opplæring og arbeid tilbake i utdanning.

Som en del av områdesatsingen i indre Oslo øst er det satt av 4 mill. kroner til utvikling av sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte. Midlene tildeles av Arbeids- og velferdsdirektoratet etter søknad fra Oslo kommune.

- Post 70 Frivillig arbeid, kan overføres
Som et ledd i en forsterket innsats på rusfeltet, er bevilgningen økt med 20 mill. kroner i 2016, der tilskudd til aktivisering og arbeidstrening i regi av frivillige organisasjoner økes med 15,5 mill. kroner og tilskudd til sosialt entreprenørskap økes med 4,5 mill. kroner.

Kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak

- Post 76 Tiltak for arbeidssøkere
Forsøket "Kjerneoppgaver i NAV-kontor" finansieres innenfor årlig omdisponeringsfullmakt på inntil 40 mill kr fra kap. 634, post 76 til kap. 605, post 01. Arbeids- og sosialdepartementets fullmakt videreføres i 2016, jf. vedlegg om budsjettfullmakter.

TAFU (Tilbakeføring gjennom arbeid, fritid og utdanning) videreføres.

- Post 77 Varig tilrettelagt arbeid
Arbeids- og sosialdepartementet er gitt fullmakt til å omdisponere inntil 10 pst. av bevilgede midler under kap. 634, post 77 Varig tilrettelagt arbeid til kap. 634, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.

Ved fordeling av tiltaksplasser mellom fylkene må det tas hensyn til fylker som har bedrifter som tilbyr landsdekkende VTA- tiltak.

Videreføring av drift og tiltaksplassene i Marensro-prosjektet i 2015 skal prioriteres innenfor rammen.

Kap. 660 Krigspensjon

- Post 70 Tilskudd til militære og post 71 Tilskudd til sivile

Under kap. 660 Krigspensjon, post 70 Tilskudd til militære og post 71 Tilskudd til sivile tildeles midler til skadekur. Disse midlene forvaltes av Helfo. Tildelt beløp under kap. 660, post 70 og post 71 reduseres derfor med hhv. 0,3 og 0,9 mill. kroner til ”Skadekur, militærpersoner” og ”Skadekur, sivilpersoner.

Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler

- Post 79 Aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år

En ny tilskuddsbasert ordning med aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år ble etablert fra 1. juli 2014. Ordningen er rammestyrkt, og det er foretatt et kutt i rammen for 2016 på 12 millioner kroner.

6.2 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet stiller følgende til rådighet på kapitler og poster med tilhørende stikkordsfullmakter slik det fremgår nedenfor.

Kapitler/poster	Tildeling for 2016 (beløp i 1000- kroner)
Kap. 844 Kontantstøtte	
Post 70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 510 000
Kap. 845 Barnetrygd	
Post 70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	15 170 000
Kap. 2530 Foreldrepenger	
Post 70 Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	19 330 000
Post 71 Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	468 000
Post 72 Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	475 000
Post 73 Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	65 000

Kap. 2530 Foreldrepenger

- Post 70 Engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget har vedtatt å øke engangsstønaden ved fødsel og adopsjon til 46 000 kroner fra 1. januar 2016 (jf. Innst. 14 S (2015-2016)).

Med hilsen

Ellen Seip
departementsråd

Ulf Pedersen
ekspedisjonssjef

Kopi m/ vedlegg:

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet,
Helse- og omsorgsdepartementet,
Riksrevisjonen,
KS

BUDSJETTFULLMAKTER FOR ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTETS UNDERLIGGENDE VIRKSOMHETER I 2016

Særskilt vedtatte fullmakter for 2016

Omdisponeringsfullmakter

Det vises til Innst. 15 S (2015-2016), jf. Prop. 1 S (2015-2016) romertallsvedtak III.

For 2016 kan Arbeids- og velferdsdirektoratet:

- Omdisponere inntil 40 mill. kroner fra kap.634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 01 Driftsutgifter.
- Omdisponere inntil 10 prosent av bevilgningen under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 77 Varig tilrettelagt arbeid til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.
- Omdisponere et maksimalt beløp fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 634, post 79 Funksjonsassistanse i arbeidslivet på inntil 10 pst. av bevilgningen på post 79.

Tilsagnsfullmakter

Det vises til Innst. 15 S (2015-2016), jf. Prop. 1 S (2015-2016) romertallsvedtak V.

For 2016 kan Arbeids- og velferdsdirektoratet gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634	76	Arbeidsmarkedstiltak Tiltak for arbeidssøkere	2 862,1 mill. kroner

Totalt bevilgningsbehov og tilsagnsfullmakt under kap. 634, post 76

		(i mill. kroner)
	Totalt ressursbehov i 2016	7 255,9
-	Behovet for tilsagnsfullmakt (pga. regnskapsmessig etterslep) til tiltaksaktivitet som gjennomføres i 2016 og utbetales i 2017	1 044,1
+	Behovet for tilsagnsfullmakt (pga. regnskapsmessig etterslep) til tiltaksaktivitet som gjennomføres i 2015 og utbetales i 2016	878,2
=	Totalt bevilgningsbehov i 2016	7 089,9
	Behovet for tilsagnsfullmakt for å opprettholde tiltaksnivået over årsskiftet 2016/2017	1 818,0

Vedlegg 1

+	Behovet for tilsagnsfullmakt (pga. regnskapsmessig etterslep) til tiltaksaktivitet som gjennomføres i 2016 og utbetales i 2017	1 044,1
=	Totalt behov for tilsagnsfullmakt 2016	2 862,1

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634	77	Arbeidsmarkedstiltak Varig tilrettelagt arbeid	701,6 mill. kroner

Totalt bevilgningsbehov og tilsagnsfullmakt under kap. 634, post 77

		(i mill. kroner)
	Totalt ressursbehov i 2016	1 290,8
-	Behovet for tilsagnsfullmakt (pga. regnskapsmessig etterslep) til tiltaksaktivitet som gjennomføres i 2016 og utbetales i 2017	118,3
+	Behovet for tilsagnsfullmakt (pga. regnskapsmessig etterslep) til tiltaksaktivitet som gjennomføres i 2015 og utbetales i 2016	118,4
=	Totalt bevilgningsbehov i 2016	1 290,8
	Behovet for tilsagnsfullmakt for å opprettholde tiltaksnivået over årsskiftet 2016/2017	583,2
+	Behovet for tilsagnsfullmakt (pga. regnskapsmessig etterslep) til tiltaksaktivitet som gjennomføres i 2016 og utbetales i 2017	118,3
=	Totalt behov for tilsagnsfullmakt 2016	701,6

Fullmakt til å ettergi lån

Det vises til Innst. 15 S (2015-2016), jf. Prop. 1 S (2015-2016) romertallsvedtak VI.

For 2016 kan Arbeids- og velferdsdirektoratet ettergi rente- og avdragsfrie lån gitt til arbeidsmarkedstiltak for personer med nedsatt arbeidsevne der dette blir vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

Fullmakt til nettobudsjettering

Det vises til Innst. 15 S (2015-2016), jf. Prop. 1 S (2015-2016) romertallsvedtak VII.

For 2016 gis Arbeids- og velferdsdirektoratet fullmakt til å nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, postene 1, 21 og 45, refusjoner av kommunenes andel av utgifter til opprettelse og drift av Nav-kontorer.

Fullmakter som delegeres hvert år

Budsjettfullmaktene er ajourført i henhold til endringer i Bevilgningsreglementet vedtatt av Stortinget 26. mai 2005, og i henhold til bevilgningsreglementet vedtatt i kgl. res av 2. desember 2005. Med hjemmel i denne resolusjonen har Finansdepartementet i Rundskriv R-110 datert 25.11.2013 fastsatt departementenes fullmakter til å gjøre unntak fra enkelte av bevilgningsreglementets hovedprinsipper. Dette rundskrivet erstatter R-110 av 5. desember 2005. Oppdatert rundskriv finnes på Finansdepartementets nettsider http://www.regjeringen.no/Upload/FIN/Vedlegg/okstyring/rundskriv/faste/R_110_2013.pdf

1. Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 3 fjerde ledd første setning er at utgifter skal føres brutto i budsjett og bevilgningsregnskap. Samme ledd annen setning gir imidlertid Kongen fullmakt til å gi bestemmelser om nettoføring i forbindelse med utskifting av utstyr. Med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 er departementet gitt fullmakt til å samtykke i nettoføring ved utskifting av utstyr på følgende vilkår:

- a) Inntekter fra salg av brukt utstyr kan nettoføres på post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 5 pst. av bevilgningen på den aktuelle posten.
- b) Salgsinntektene må skrive seg fra utskiftninger som er ledd i en rutinemessig fornyelsesprosess. I praksis vil dette gjelde inntekter fra salg av utstyr som er en slik art at det ved anskaffelsen skal dekkes under post 01 Driftsutgifter. Inntekter fra salg av utstyr som etter sin art skal dekkes under post 45 Større anskaffelser og vedlikehold, må bruttoføres på vanlig måte.
- c) Salgsinntektene skal bokføres som en inntekt i kontoklasse 3 i standard kontoplan (jf. Finansdepartementets rundskriv R-102) og rapporteres til bevilgningsregnskapet på post 01 Driftsutgifter eller post 21 Spesielle driftsutgifter (jf. Finansdepartementets rundskriv R-101). Føringsen må gjøres slik at det er mulig å kontrollere at grensen på 5 prosent ikke overskrides.

Fullmakten videredelegeres til virksomhetene for 2016.

2. Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 6 første ledd første setning er at staten bare kan pådras forpliktelser som først skal dekkes etter utløpet av budsjettåret når Stortinget har gitt særlig samtykke til dette. Etter samme paragraf, annet ledd, kan Kongen likevel på visse vilkår gi bestemmelser om adgang til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret.

Med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 er departementet gitt fullmakt til å samtykke i at det inngås leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på følgende vilkår:

- a) Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde anskaffelser til den ordinære driften av statlige virksomheter. Hvilke typer anskaffelser det her dreier seg om, vil kunne variere etter virksomhetens oppgaver, men alminnelige eksempler vil være leie av lokaler og kontorutstyr, samt kjøp av renholds- og vaktmestertjenester.
- b) Utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden.

- c) For alle avtaler utover budsjettåret, må behovet for oppsigelsesklausuler nøye vurderes. Hensynet til den framtidige handlefriheten skal veie tungt ved vurderingen. Særlig gjelder dette ved langsiktige avtaler.

Det vises for øvrig til bevilgningsreglementet § 10 første ledd der det bl.a. kreves at utgiftsbevilgninger skal disponeres på en slik måte at ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til de forutsatte resultater, samt til et lignende krav i økonomireglementet § 4. På detet området innebærer disse bestemmelsene både et krav til å vurdere mulige alternativer til leie og kjøp av tjenester, og til utforming av vilkårene i eventuelle avtaler om leie og kjøp av tjenester.

Fullmakten videredelegeres til virksomhetene for 2016.

Det understrekes at fullmakten bare gjelder adgangen til å pådra forpliktelser utover budsjettåret. Virksomhetene må derfor være oppmerksomme på det på enkelte områder kan være fastsatt bestemmelser som også regulerer adgangen til å inngå driftsavtaler av den art det her er tale om¹. Slike bestemmelser kommer selvsagt i tillegg.

3. Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning er at det ikke er adgang til å omdisponere et bevilget utgiftsbeløp fra en post til en annen. Bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd, nr. 2 inneholder imidlertid et unntak ved at Kongen kan gi bestemmelser om overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel.

Med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 er departementet gitt fullmakt til å omdisponere fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger påfølgende vilkår:

- a) Det kan omdisponeres inntil 5 pst av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter til post 45 Større utstysanskaffelser og vedlikehold, under samme kapittel
- b) Omdisponeringen må ikke føre til økte utgifter ved at den binder opp framtidige drifts- og investeringsutgifter.

Beløp som er omdisponert fra post 01 Driftsutgifter, kan tas med ved beregning av overførbart beløp under post 45 Større utstysanskaffelser og vedlikehold.

Fullmakten videredelegeres til virksomhetene for 2016.

4. Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Som hovedregel er det ikke adgang til å overskride et bevilget utgiftsbeløp, jf. bevilgningsreglementet § 5.

Etter bevilgningsreglementets § 11 fjerde ledd nr. 3 kan imidlertid Kongen gi bestemmelser om overskridelse av driftsbevilgninger med inntil 5 pst til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår.

---

¹ I Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor reguleres anskaffelser av lokaler. Instruksen er fastsatt ved kongelig resolusjon 20. januar 2012, med sendere endringer. Fra 1. januar 2014 forvaltes saksområdet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 er departementet gitt fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål på følgende vilkår:

- a) Postene 01 Driftsutgifter og 21 Spesielle driftsutgifter, kan overskrides med inntil 5 prosent til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår.
- b) Innsparingen må utgjøre minst en tredel av overskridelsen i første påfølgende budsjettår og minst to tredjedeler av samlet overskridelse ved utløpet av andre budsjettår. Innsparingen må skje under de driftsposter som ble overskredet.
- c) Overskridelsen må gå til dekning av utstyrsanskaffelser eller bygningsmessige arbeider.
- d) Fullmakten kan benyttes sammen med fullmakten til å omdisponere inntil 5 pst av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter, til post 45 Større nyanskaffelser. Dette innebærer at beløpet det er gitt samtykke til å overskride post 01 med kan omdisponeres til post 45 dersom utstyrsanskaffelser eller de bygningsmessige arbeidene er så store at de bør posteres der og ikke under post 01. For post 21 foreligger ikke tilsvarende mulighet til omdisponering.

Fullmakten delegeres ikke, men virksomhetene kan eventuelt søke departementet om samtykke til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjetterminer.

5. Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste

I henhold til Bevilgningsreglementet § 5 tredje ledd nr. 1 kan ubrukt utgiftsbevilgning overføres til etterfølgende budsjettår med inntil fem prosent av bevilgningen.

Videre gir bevilgningsvedtak som inneholder stikkordet ”kan overføres” hjemmel til å overføre ubrukt bevilgning til de to etterfølgende budsjettårene.

Det vises til Finansdepartementets veileder om statlig budsjettarbeid punkt 2.4.2.3 for nærmere beskrivelse av overføringsbestemmelsene, samt årlig rundskriv fra Finansdepartementet om overføring av ubrukede midler.

Det er også Finansdepartementet som treffer endelig vedtak om overføring på grunnlag av innsendte opplysninger fra departementet i forbindelse med årsavslutning av regnskapet.

Departementet vil etter at Finansdepartementet har godkjent overføring av ubrukt bevilgning til etterfølgende budsjettår, stille til disposisjon det beløp den underliggende virksomheten skal ha rådighet over i eget brev.

PERSONALFULLMAKTER FOR ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTETS UNDERLIGGENDE VIRKSOMHETER I 2016

1. Ansettelser, opprettelse av stillinger og lønnsfastsettelse

1.1 Ansettelser, fullmakt til å opprette nye stillinger og fastsette lønn delegeres til den enkelte virksomhet, med mindre annet er bestemt ved lov eller fremgår av unntakene nedenfor. Beslutning om å opprette stillinger fastsettes av virksomhetsleder.

1.2 Virksomhetene har ikke fullmakt til å opprette legestillinger selv. Ved eventuelle behov for nye *ikke-kliniske* legestillinger kan virksomheten rette en søknad til Arbeids- og sosialdepartementet.

1.3 Departementet ivaretar fullmaktene for Arbeidsretten og Riksmeklingsmannen.

2. Toppledere

2.1 Departementet foretar ansettelser i topplerstillinger og utnevnelser i embeter.

2.2 Departementet saksbehandler og avgjør også alle saker knyttet til topplerens arbeidsforhold, for eksempel angående:

- Alle typer permisjoner (utdanningspermisjon, velferdspermisjon mv.)
- Alle typer lønnsjusteringer (både midlertidige og permanente)

3. Fullmakt til å føre lokale lønnsforhandlinger

Det fremgår av hovedtariffavtalen hvilke virksomheter som har fullmakt til å føre lokale lønnsforhandlinger.

Departementet fører lokale lønnsforhandlinger for de virksomheter som ikke har egen forhandlingsfullmakt.

4. Utdanningspermisjon med lønn

Samtlige av departementets underliggende virksomheter som selv ivaretar sin personaladministrasjon, delegeres fullmakt til å innvilge utdanningspermisjon med lønn inntil ett år i samsvar med statens sentrale retningslinjer.

5. Fullmakter ved erstatning til statsansatte for skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten

Departementet gir følgende virksomheter fullmakt til å fatte vedtak om erstatning på inntil kr. 20.000,- til statsansatte for skade eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten:

- Arbeids- og velferdsdirektoratet
- Trygderetten

Vedlegg 2

- Arbeidstilsynet
- Petroleumstilsynet
- Statens arbeidsmiljøinstitutt
- Statens Pensjonskasse

For øvrig skal slike erstatningskrav sendes Arbeids- og sosialdepartementet. Erstatninger ut over kr. 20.000,- skal forelegges Kommunal- og moderniseringsdepartementet via Arbeids- og sosialdepartementet.

6. Fullmakter ved erstatningskrav mot staten

Ved krav mot staten om erstatning på grunnlag av alminnelige erstatningsregler, gir departementet Arbeids- og velferdsdirektoratet fullmakt til å fatte vedtak for erstatningsbeløp opp til kr. 150.000,-.

Trygderetten, Pensjonstrygden for sjømenn og Statens pensjonskasse er delegert fullmakt til å fatte vedtak for erstatningsbeløp opp til kr. 50.000,-.

Unntatt fra reglene er ansvar i kontraktsforhold og ansvar i forbindelse med statens forretningsdrift.

Andre krav om erstatning sendes Arbeids- og sosialdepartementet.

SÆRSKILT RAPPORTERINGSVEDLEGG 2016	
Flere i arbeid	
Arbeidsrettet bistand med god kvalitet til rett tid	
Det skal det rapporteres fra arbeidet med iverksetting av nye avklarings- og oppfølgingstiltak og gjennomføring av overgangsordning for tiltak som utfases	1. tertial og årsrapport
Det skal rapporteres på oppfølgingen av krav til anskaffelser av helse- og sosialtjenester. Spesielt skal det rapporteres på kvalitet i tilbudet og strategier for økt mangfold og involvering av potensielle leverandører.	1. tertial
<p>Innføring av nytt tiltaksregelverk</p> <p>Det skal rapporteres om innføringen av nytt tiltaksregelverk, herunder om arbeidet med å sikre god informasjon om de nye ordningene til arbeidsgivere og brukere og NAV-kontorene.</p> <p>Det skal videre rapporteres om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utviklingen i bruken av midlertidig og varig lønnstilskudd både samlet og sett opp mot målet om å styrke bruken av lønnstilskudd til erstatning for færre arbeidspraksisplasser. • Utviklingen i bruken av NAVs samlede opplæringstiltak, med særlig vekt på bruken av det nye yrkesrettede opplæringstiltak med varighet på inntil to år. • Utviklingen i forbruk og antall deltakere for ordningen med Inkluderingsstilskudd samlet og fordelt på ulike tiltak som tilskuddet kombineres med. • Utviklingen i bruken av permisjonsordningen for Varig tilrettelagt arbeid (VTA). • Gjennomføringen av overgangsordning for tiltak som utfases. 	<p>1. tertial</p> <p>Hvert tertial</p> <p>Hvert tertial</p> <p>Hvert tertial</p> <p>Årsrapport</p> <p>Årsrapport</p>
Det skal rapporteres om iverksetting og gjennomføring av ny tilretteleggings- og oppfølgingsavtale.	1. tertial og årsrapport
<ul style="list-style-type: none"> • Langtidsledighetsgarantien • Andel ungdom i alderen 20-24 år med vedtak om situasjonsbestemt innsats som har fått en godkjent aktivitetsplan innen en måned etter at oppfølgingsvedtaket ble fattet. • Andel innvandrere på tiltak, herunder deltakere på introduksjonsprogrammet. 	<p>Årsrapport</p> <p>Hvert tertial</p> <p>Hvert tertial</p>
Det skal rapporteres om oppfølging av unge i samarbeid med utdanningsmyndighetene og andre tilgrensende tjenester.	Årsrapport

Vedlegg 3

Rapporteringen skal særskilt omfatte bruken av 1 000 nye tiltaksplasser for unge, som blant annet skal brukes til å bygge opp et nytt toårig opplæringstiltak.	Årsrapport
Det skal rapporteres på forsøk og utviklingstiltak (Supported employment, REFIN, Kjerneoppgaver i NAV – kontor)	1. tertial og årsrapport
Rapportering månedlig i første halvår 2016, i henhold til utarbeidet rapporteringsmal. Rapporten skal omfatte tiltakene under kap 634, samt Kap 605.70 Tilskudd til helse og rehabiliteringstjenester for sykmeldte og Kap 2650.73 Tilskudd til tilretteleggingstiltak.	Månedlig 1. halvår 2016. Rapporteringshyppighet for 2. halvår vurderes i supplerende tildelingsbrev for 2. halvår.
Rapportering om TAFU (tilbakeføring gjennom arbeid, fritid og utdanning).	Årsrapport
Arbeidsgivere som henvender seg til NAV skal få rekrutteringsbistand med god kvalitet	
Rekruttering av utenlandsk arbeidskraft (EURES)	Årsrapport
Økt inkludering og lav grad av utstøting fra arbeidslivet	
God bruk av tiltak og virkemidler for økt inkludering	
Direktoratet skal utarbeide IA- vedlegget med resultatanalyse på de tre delmålene.	1 tertial
Det skal rapporteres om gjennomføringen av ordningen <i>Raskere tilbake</i> , herunder samarbeid med helsetjenesten og arbeidsgivere	1. tertial og årsrapport
Det skal rapporteres om arbeidet med å styrke arbeidsrettet rehabilitering, herunder forbedringer av tilbudet.	1. tertial.
Sikre økonomiske rettigheter gjennom god ytelsesforvaltning	
Sikre rett ytelse til rett tid	
Det skal rapporteres på antall vedtak om forlenget ventetid ved selvforskyldt ledighet og tidsbegrenset bortfall, sammen med en vurdering av årsaken til endringer i antall vedtak. Det skal rapporteres på antall bortfallsvedtak etter kap. 15 (§ 15-12).	Årsrapport
Det skal rapporteres på avslagsprosjenter for ytelser	1. tertial og årsrapport

Vedlegg 3

Det skal rapporteres på klagesaksbehandlingen i forvaltningen og klageinstansen.	1. tertial og årsrapport
Det skal rapporteres på status og utviklingstrekk ved ordningen med supplerende stønad, herunder kontroll med vilkårene av ordningen	2. tertial
Det skal rapporteres omfang og eventuelle trender med hensyn til misbruk av lønnsgarantiordningen	Årsrapport
Saksbehandlingstid (tiden fra NAV lønnsgaranti mottar en søknad om lønnsgaranti til vedtak er fattet) i 2016, (manuelle tellinger for en eller to måneder)	Årsrapport
Det skal rapporteres om resultatene av innsatsen mot arbeidslivskriminalitet innenfor eget forvaltningsområde.	Årsrapport
Gode levekår for de vanskeligst stilte	
Tilrettelegge for god kompetanse og kvalitet i de sosiale tjenestene i NAV- kontoret	
Det skal rapporteres på Arbeids- og velferdsdirektoratet oppfølging av Regjeringens "Handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme, herunder særlig om status for arbeidet med og implementering av tiltak 6 og tiltak 17.	1. tertial og årsrapport.
Det skal gis en oversikt over fordeling av tilskudd over kap. 621, post 63 og 70.	Så snart tilskudd er fordelt
Brukeropplevelser	
Jf fellesføring om styrket kontakt mellom brukere og forvaltningen, Rundskriv H-14/2015 fra KMD skal direktoratet rapportere på behovet for forbedringer eller nye initiativ for å bedre kartleggingen av hvordan brukerne opplever den enkelte virksomhet	Årsrapport
Annen rapportering	
Saker fra Riksrevisjonen	
Det skal rapporteres samlet om status og oppfølging av revisjonsmerknadene fra både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Rapporteringen skal gi en kort omtale av merknadene, hvilke tiltak som er iverksatt og om tiltakene gir effekt. Det kan framgå under rapporteringen under målene dersom Riksrevisjonen har hatt merknader og om tiltak er iverksatt	1. tertial og årsrapport.

Statistikkvedlegg

Statistikken skal oversendes sammen med virksomhetsrapporten i henhold til de tidsangivelsene som fremkommer under de enkelte punktene. Statistikk som ligger tilgjengelig på nav.no skal ikke oversendes.

Flere i arbeid

Virksomheter/arbeidsgivere

Vi ber direktoratet oversende følgende månedstall for tertialet

Andel stillinger meldt til Arbeids- og velferdsetaten med tilvisning.

Arbeidssøkere

Vi ber direktoratet oversende følgende månedstall for tertialet der annet ikke er oppgitt.

Andel tiltaksdeltakere av summen helt ledige og tiltaksdeltakere, herunder ungdom under 20 år (ungdomsgarantien) og innvandrere ¹ .
Andel arbeidssøkere med varighet som arbeidssøker tre måneder eller mer, med oppfølging siste 3 måneder
Tidsbruk, garantiordningene for ungdom <ul style="list-style-type: none">
• Tidsbruk fra 14a vedtak om situasjonsbestemt innsats til aktivitetsplan for arbeidssøkere 20-24 år
Status på arbeidsmarkedet for arbeidssøkere seks og 18 måneder etter avgang fra henholdsvis status som arbeidssøker og avgang fra arbeidsmarkedstiltak fordelt på: ² <ul style="list-style-type: none">
- Alder (fordelt etter alder under og over 30 år)
- Kjønn
- Innvandrerbakgrunn
- Tiltakstype
- Fylke
Antall dagpengemottakere som innvilges norske dagpenger på grunnlag av særreglene i trygdeforordningen, 883/2004, samt disse dagpengemottakernes forutgående arbeidsperiode i Norge, fordelt på arbeidsperioder med over og under åtte ukers varighet.
For dagpenger (årlig): <ul style="list-style-type: none">
• Utbetalte beløp til utlandet, per år (reelle beløp for årlig eksport og gjennomsnittlig ytelsesbeløp)
• Antall mottakere i utlandet
• Oversikt over hvilke land mottakerne oppholder seg i

¹ Innvandrerstatus leveres i årsrapport. Gjelder alle områder.

² Status på arbeidsmarkedet for alle statusene leveres i årsrapporten.

Vedlegg 4

- Statsborgerskap for mottakere som oppholder seg i utlandet
- Fordeling på kjønn for mottakere som oppholder seg i utlandet
- Fordeling på alder for mottakere som oppholder seg i utlandet

Enslige forsørgere

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk årlig:

Antall mottakere av overgangsstønning som er i ulik yrkesrettet aktivitet, fordelt på norskfødt/ikke norskfødt.

Enslige forsørgere mottar stønning etter folketrygdens kap. 15:

- Utbetalte beløp til utlandet, per år (reelle beløp for årlig eksport og gjennomsnittlig ytelsesbeløp)
- Antall mottakere i utlandet
- Oversikt over hvilke land mottakerne oppholder seg i
- Statsborgerskap for mottakere som oppholder seg i utlandet
- Fordeling på kjønn for mottakere som oppholder seg i utlandet
- Fordeling på alder for mottakere som oppholder seg i utlandet

Personer med nedsatt arbeidsevne

Vi ber direktoratet oversende følgende månedstall for kvartalet der annet ikke er oppgitt:

Statistikknottat med sentral statistikk og utfyllende kommentarer

Andel personer med nedsatt arbeidsevne under 30 år med overgang til arbeid etter 6 og 18 måneder. Månedstall for tertialet.

Andel personer med nedsatt arbeidsevne under 30 år med oppfølging siste tre måneder. Månedstall for tertialet.

Antall personer med nedsatt arbeidsevne, fordelt etter kjønn, aldersgrupper, norskfødt/utenlandsfødt og fylke (NAV-kontorets fylke).

Oppfølgingsstatus for hhv. personer med nedsatt arbeidsevne og AAP-mottakere (alle og mottakere under 30 år, herunder målgruppen for jobbstrategien). Månedstall for tertialet:

- andel/ antall som har et oppfølgingsvedtak § 14a
- andel/antall med behov for arbeidsrettet tiltak
- andel/antall uten behov for arbeidsrettet tiltak
- andel/antall som har godkjent aktivitetsplan
- andel/antall med behov for arbeidsrettet tiltak som ikke er i tiltak og ikke har oppfølgingsplan
- andel/antall med behov for arbeidsrettet bistand som ikke er i tiltak men som har oppfølgingsplan
- andel/antall som deltar på arbeidsrettede tiltak
- andel/antall med innvandrersstatus³ som deltar på arbeidsrettede tiltak

Ventetid på tiltaksstart for personer med nedsatt arbeidsevne – og ventetid på tiltaksstart for mottakere av arbeidsavklaringspenger. Fordelt på innsatsgruppe. Månedstall for tertialet.

³ Innvandrersstatus leveres i årsrapport

Vedlegg 4

Både gruppen personer med nedsatt arbeidsevne og AAP-mottakere fordeles etter alder under og over 30 år. - Samlet tidsbruk fra 14a vedtak til tiltaksstart.
Antall tilretteleggings- og oppfølgingsavtaler, herunder antall deltakere på lønnstilskudd og praksisplass i ordinært arbeidsliv med en tilretteleggings- og oppfølgingsavtale. Månedstall for tertialet.
Status på arbeidsmarkedet for personer med nedsatt arbeidsevne seks og 18 måneder etter avgang fra henholdsvis status nedsatt arbeidsevne og avgang fra arbeidsmarkedstiltak fordelt på (kvartalsstatistikk): ⁴ - Alder (fordelt etter alder under og over 30 år) - Kjønn - Innvandrersstatus - Tiltakstype - Fylke - Diagnose for AAP-mottakere
Beholdning av VTA-deltakere fordelt etter kjønn og alder.
Beholdning av VTA-mottakere fordelt etter diagnose (årsrapporten for 2014)

Mottakere av arbeidsavklaringspenger

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk årlig (tall for utgangen av året):

Antall AAP-mottakere fordelt på kjønn og etter ettårig alder
Antall nye AAP-mottakere fordelt på kjønn og etter ettårig alder
Andel AAP-mottakere registrert i arbeid (ikke selvrapportert). Tall som viser om vedkommende har hatt inntekt en gang i løpet av året, dvs. ikke kun for desember måned. Fordelt etter alle AAP-mottakere, og for AAP-mottakere under 30 år.
Antall og andel AAP-mottakere med minsteytelse: ordinær minsteytelse og minsteytelse med ung ufør-fordel. Etter type minsteytelse, kjønn og alder.
Varighet for de som <i>avsluttet</i> mottak av AAP i løpet av 2015 (antall og andel): <ul style="list-style-type: none">
etter følgende varighetsintervaller: 0–6 mnd, 6–12 mnd, 1–2 år, 2–3 år, 3–4 år, 4–5 år, mer enn 5 år.
fordelt på mottakere som har blitt konvertert over til AAP 1. mars 2010, etter hvilket år de startet å motta AAP (årene 2010–2015), og for hele beholdningen i alt.
Varighet for <i>mottakere</i> av AAP ved utgangen av året (antall og andel): <ul style="list-style-type: none">
etter følgende intervaller: gjennomsnitt, 0–6 mnd, 6–12 mnd, 1–2 år, 2–3 år, 3–4 år, 4–5 år, mer enn 5 år.
fordelt på mottakere som har blitt konvertert over til AAP 1. mars 2010, etter hvilket år de startet å motta AAP (årene 2010–2015), og for hele beholdningen i alt.

⁴ Status på arbeidsmarkedet for alle statusene leveres i årsrapporten.

<ul style="list-style-type: none"> for de med varighet over 4 år, ber vi om inndeling i oversikt over årsaker til at varigheten er mer enn 4 år (eks: unntaksbestemmelsen, ferdig avklart arb.søker, under vurdering for uføretrygd etc.)
<p>Antall og andel mottakere av arbeidsavklaringspenger som mottar ytelsen med hjemmel i forskrift om arbeidsavklaringspenger § 2 (unntaksbestemmelsen). Fordelt etter om mottaker er konvertert til AAP 1.3.2010, etter hvilket år de startet å motta AAP (årene 2010–2011), og for hele beholdningen i alt. Fordelt på alder.</p> <p>Informasjon om lengde på forlengelse av AAP-perioden for disse.</p>
<p>For arbeidsavklaringspenger:(tall for utgangen av året):</p> <ul style="list-style-type: none"> Utbetalte beløp til utlandet, per år (reelle beløp for årlig eksport og gjennomsnittlig ytelsesbeløp) Antall mottakere i utlandet Oversikt over hvilke land mottakerne oppholder seg i Statsborgerskap for mottakere som oppholder seg i utlandet Fordeling på kjønn for mottakere som oppholder seg i utlandet Fordeling på alder for mottakere som oppholder seg i utlandet

Økt inkludering og lav grad av utstøting fra arbeidslivet

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk tertialvis:

Andel IA-virksomheter av virksomheter totalt fordelt på næringer og sektorer, og på andel arbeidstakere som er ansatt i IA-virksomheter av arbeidstakere totalt.
Yrkesdeltakelse blant personer med redusert funksjonsevne (IA - delmål 2)
Yrkesaktivitet etter fylte 50 år (IA - delmål 3)

Sykmeldte

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk tertialvis der annet ikke er oppgitt:

Antall dialogmøte 2 som er gjennomført for sykmeldte, herunder antall dialogmøte 2 som gjennomføres innen 26 uker. Månedstall
Andel sykmeldte med unntak for dialogmøte 2. Månedstall
Andel dialogmøte 2 som er gjennomført for sykmeldte (med behov for dialogmøte), innen 26 uker. Månedstall
Antall dialogmøte 2 som ønskes gjennomført på et tidligere tidspunkt enn 26 uker.
Antall dialogmøte 2 som blir gjennomført på et tidligere tidspunkt enn 26 uker.
Antall gjennomførte dialogmøter 3. Månedstall
Andel sykefraværstilfeller som er gradert etter 9 og 30 ukers sykemelding. Kvartalstall
For sykepenger (årlig):
<ul style="list-style-type: none"> Utbetalte beløp til utlandet, per år (reelle beløp for årlig eksport og gjennomsnittlig ytelsesbeløp) Antall mottakere i utlandet Oversikt over hvilke land mottakerne oppholder seg i Statsborgerskap for mottakere som oppholder seg i utlandet

- Fordeling på kjønn for mottakere som oppholder seg i utlandet
- Fordeling på alder for mottakere som oppholder seg i utlandet

Sikre økonomiske rettigheter gjennom god ytelsesforvaltning

Trygdesvindel

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk årlig:

Statistikk over anmeldte saker, herunder blant annet oversikt over dømte, henleggelse og frikjente.

Innkrevning av underholdsbidrag

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk årlig for *alle* innkrevningssaker, med separat rapportering for underholdsbidrag til barn og underholdsbidrag til ektefelle:

Påløpt bidrag og innkrevd beløp i løpet av året, gjeld ved utgangen av året. Innkrevd beløp spesifisert på frivillig betaling og tvangsinnkrevning. Gjeld spesifisert på offentlige og private krav.

Antall saker med løpende bidrag ved utgangen av året, påløp og gjeld i disse sakene. Andel med henholdsvis frivillig betaling og tvangsinnkrevning. Gjeld spesifiseres på offentlige og private krav.

Antall rene restgjeldssaker ved utgangen av året. Andel med henholdsvis frivillig betaling og tvangsinnkrevning. Gjeld spesifisert på offentlige og private krav.

Antall nye saker i løpet av året, gjennomsnittlig månedlig påløp og gjennomsnittlig gjeld ved start av innkrevningen.

Saker som er overført til uerholdelig, antall, eventuelt påløp og gjeld (spesifisert på offentlige og private krav), totalt antall saker og saker overført i løpet av året.

Antall kontobeslag, innkrevd beløp.

Antall begjæringer sendt til ordinær namsmann, innkommet beløp og antall saker med innkommet beløp, antall saker fortsatt under behandling.

Antall politianmeldelser i løpet av året som rapporten gjelder, resultat (dom etc. men også eventuelt innbetalt beløp), saker som ikke var ferdigbehandlet hos politiet pr. 31.12 i foregående år, saker anmeldt i løpet av året som rapporten gjelder, men ikke ferdigbehandlet hos politiet ved utgangen av året.

Vi ber videre om følgende opplysninger for sakene der en av partene er bosatt i utlandet:

Antall saker der bidragspliktige er bosatt i utlandet, påløpt bidrag og innkrevd beløp i løpet av året, gjeld ved utgangen av året. Innkrevd beløp spesifiseres på innkrevning fra på Norden, fra andre konvensjonsland og fra land uten konvensjonssamarbeid.

Innkrevd beløp spesifisert på innkrevning ved trekk i pensjon eller annen inntekt fra Norge og annen innkrevning/innbetaling.

Vedlegg 4

Saker der bidragspliktige er bosatt i utlandet som er overført til uerholdelig, antall, påløp og gjeld, totalt antall og saker overført i løpet av året, spesifisert på Norden, andre konvensjonsland og land uten konvensjonssamarbeid.
Antall innkrevningsbegjæringer sendt til utlandet, saker fra tidligere år og begjæringer sendt i løpet av året, spesifisert på Norden, andre konvensjonsland og land uten konvensjonssamarbeid.
Totalt antall saker der bidragsmottaker er bosatt i utlandet.

Grunn- og hjelpestønad

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk årlig:

<ul style="list-style-type: none">
• Utbetalte beløp til utlandet, per år (reelle beløp for årlig eksport og gjennomsnittlig ytelsesbeløp)
• Antall mottakere i utlandet
• Oversikt over hvilke land mottakerne oppholder seg i
• Statsborgerskap for mottakere som oppholder seg i utlandet
• Fordeling på kjønn for mottakere som oppholder seg i utlandet
• Fordeling på alder for mottakere som oppholder seg i utlandet
---

Lønnsgarantiordningen

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk årlig:

<ul style="list-style-type: none">
• Antall konkursbo
• Totalt antall søknader om lønnsgarantidekning
• Antall saker med NUF-selskaper
• Antall omgjøringer av NAV Lønnsgaranti etter klage
--

Alderspensjon

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk årlig (for antall alderspensjonister ved utgangen av året, og for nye alderspensjonister hele året):

Antall alderspensjonister etter uttaksgrad fordelt på aldersgruppene 62-66 år og 67 år og over
Antall alderspensjonister som har endret uttaksgrad
Antall nye alderspensjonister etter alder fordelt på ettårige aldersgrupper i alderen 62-67 år med en rest-kategori på 68 år og eldre
Antall alderspensjonister totalt, og etter alder
Gjennomsnittlig alderspensjon for nye alderspensjonister fordelt på ettårige aldersgrupper for aldersgruppen 62-70 år, samt korrigert for uttaksgrad
Antall alderspensjonister fordelt på tidligere uførepensjonister og andre
Gjennomsnittlig alderspensjon fordelt på tidligere uførepensjonister og andre
Antall nye alderspensjonister fordelt på tidligere uførepensjonister og andre.
Gjennomsnittlig alderspensjon for nye alderspensjonister fordelt på tidligere uførepensjonister og andre

Vedlegg 4

Antall som kombinerer alderspensjon med delvis uførepensjon
Antall som kombinerer arbeid og alderspensjon
Antall og andel minstepensjonister (samt fordeling på kvinner og menn)
Forventet pensjoneringsalder (artikkel i Arbeid og velferd nr. 2/2016)
Forventet antall år i arbeid etter fylte 50 år (artikkel i Arbeid og velferd nr. 2/ 2016)
Personer med inntekt over 0 G og 1 G på ulike alderstrinn
Alderspensjonister i ettårige aldersgrupper i alderen 62-66 år som andel av befolkningen og som andel av de som oppfyller inngangsvilkårene
Utviklingen i antall alderspensjonister og gjennomsnittlig alderspensjon m.v. fra 1967 til i dag
Utviklingen i antall minstepensjonister og gjennomsnittlig minstepensjon m.v., herunder minstepensjon for enslige og gifte, fra 1967 til i dag
Antall alderspensjonister 62 – 66 år og over 67 år fordelt på bosatt/ikke-bosatt

AFP

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk årlig (for antall AFP-pensjonister ved utgangen av året, og for nye AFP-pensjonister hele året):

Antall og andel alderspensjonister som samtidig tar ut AFP fra privat sektor fordelt på aldersgruppene 62 – 66 år og 67 år og over
Antall og andel med AFP fra offentlig sektor
Gjennomsnittlig AFP for nye AFP-pensjonister i privat sektor fordelt på ettårige aldersgrupper for aldersgruppen 62-70 år
Gjennomsnittlig AFP for nye AFP-pensjonister i offentlig sektor fordelt på ettårige aldersgrupper for aldersgruppen 62-66 år, samt korrigert for uttaksgrad

Uføretrygd

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk årlig (tall for utgangen av året):

Antall og andel uføretrygdede fordelt på kjønn og etter ettårig alder
Antall nye uføretrygdede fordelt på kjønn og etter ettårig alder
Avgang fra uføretrygd fordelt etter avgangsårsak (status etter 6 mnd)
Antall og andel uføretrygdede etter gradering fordelt på ettårige aldersgrupper. Gradering bes fordelt etter følgende intervaller: 1) < 50 %, 2) 50 %, 3) 51-69 %, 4) 70-80 %, 5) 81-99 % og 6) 100 %.
Antall og andel nye uføretrygdede etter gradering. Gradering bes fordelt etter samme intervall som i punktet ovenfor.
Antall uføre med arbeidsinntekt, inndelt etter mottakere av full uføretrygd og gradert uføretrygd. To underkategorier: konverterte uføre og nye uføre etter 1.1.2015. Sju inntektsintervall: ingen inntekt, over 0-0,4 G, over 0,4 G-60 000, over 60 000-1 G, over 1 G-2 G, over 2 G-3G, over 3G.

Vedlegg 4

Antall uføre etter kompensasjonsgrad ved justering av uføretrygden mot inntekt, etter fordelingen: 0 – 29,99 pst., 30 – 39,99 pst., 40 – 49,99 pst., 50 – 59,99 pst., 60 – 69, 99 pst., 70 – 79,99 pst., 80 – 89,99 pst., 90 – 99,99 pst., 100 pst. og over.
Gjennomsnittlig uføretrygd for alle uføretrygdede, samt korrigert for uttaksgrad
Antall og andel uføretrygdede med en ytelse som tilsvarer minsteytelsen, fordelt på kjønn og ettårig alder
Antall uføretrygdede over 62 år fordelt på bosatt/ ikke bosatt
Gjennomsnittlig uføretrygd for nye uføretrygdede for ettårige aldersgrupper over 62 år, samt korrigert for uttaksgrad

Vi ber direktoratet oversende statistikk kvartalsvis for alderspensjon og uføretrygd, og årlig for pensjon til gjenlevende ektefelle og barnpensjon:

Utbetalte beløp til utlandet, per år (reelle beløp for årlig eksport og gjennomsnittlig ytelsesbeløp)
Antall mottakere i utlandet
Oversikt over hvilke land mottakerne oppholder seg i
Statsborgerskap for mottakere som oppholder seg i utlandet
Fordeling på kjønn
Fordeling på alder

Vi ber direktoratet oversende statistikk årlig for forsørgingstillegg til alderspensjon og uføretrygd

Utbetalte beløp til utlandet, per år (reelle beløp for årlig eksport og gjennomsnittlig ytelsesbeløp)
Antall mottakere i utlandet
Oversikt over hvilke land mottakerne oppholder seg i

Bidragsforskott

Vi ber om følgende årlige rapportering for ordningen med bidragsforskott:

Totalt utbetalt forskottsbeløp, herunder andel bevilget forskott
Tilstått forskottsbeløp, totalt og fordelt etter forskottssats (reduert, ordinært, forhøyet, dobbelt forhøyet, forhøyet over 11 år, dobbelt forhøyet over 11 år)
Forskottsberettigede ved utgangen av året, antall saker og antall barn
Gjennomsnittlig månedlig antall barn som har fått tilstått forskott, totalt og fordelt etter forskottssats
Innkrevd/innbetalt refusjon fra bidragspliktige i løpet av året, utestående refusjonskrav totalt

Barnebidrag

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk kvartalsvis til BLD:

Barn med innvilget forskudd og/eller løpende bidrag fordelt etter bidragets størrelse
Barn med innvilget forskudd og/eller løpende bidrag fordelt på privat/ikke privat avtale

Vedlegg 4

Barn med innvilget forskudd og/eller løpende bidrag fordelt på forskuddets størrelse
Bidragmottakere fordelt på inntekt som ligger til grunn for beregning av bidrag (beregningsgrunnlaget)
Bidragspliktige fordelt på inntekt som ligger til grunn for beregning av bidrag (beregningsgrunnlaget)
Bidragspliktige fordelt etter bidragsevne
Barn med innvilget forskudd og/eller løpende bidrag fordelt på bidragspliktiges andel av underholdskostnaden
Barn med innvilget forskudd og/eller løpende bidrag fordelt på samværsklasser
Barn med innvilget forskudd og/eller løpende bidrag fordelt på om det er innvilget tilleggssbidrag eller ikke

Kontantstøtte

Vi ber direktoratet oversende følgende månedlig statistikk til BLD:

Antall stønadsmottakere, fordelt på kjønn og fylke
Antall barn og timer i barnehage, fordelt på fylke og aldersgruppe
Antall barn i % av antall mulige barn, fordelt på fylke og aldersgruppe

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk årlig til BLD for ytelsene kontantstøtte, barnetrygd og foreldrepenger:

<ul style="list-style-type: none">
• Utbetalte beløp til utlandet, per år (reelle beløp for årlig eksport og gjennomsnittlig ytelsesbeløp)
• Antall mottakere i utlandet
• Oversikt over hvilke land mottakerne oppholder seg i
• Statsborgerskap for mottakere som oppholder seg i utlandet
• Fordeling på kjønn for mottakere som oppholder seg i utlandet
• Fordeling på alder for mottakere som oppholder seg i utlandet
• For barnetrygd og kontantstøtte: Statsborgerskap for barn som oppholder seg i utlandet
--

Foreldrenger

Vi ber direktoratet oversende følgende halvårlige statistikk til BLD:

Antall foreldrepengedager tatt ut av fedre med rett til fedrekvote, inkludert fedre som tar ut 0 dager. Rapportering for barn født fra 2010 og framover, ⁵
Bakgrunnskjenne tegn ved fedre som tar ut/ikke tar ut foreldrepengedager (direktoratet vurderer selv hvilke kjennetegn som er interessante)
Fars og mors andel av foreldrepengeuttak, for barn født 2010 og framover ⁵
Fordeling av uttak etter bakgrunnskjenne tegn (direktoratet vurderer selv hvilke kjennetegn som er interessante)

⁵ Statistikken rapporteres første gang to år etter tidsperioden for barnas fødsel og oppdateres ved senere rapporteringer. Det innebærer at det ved første rapportering 1. februar 2016 rapporteres for barn født t.o.m. 31.12.2013. Ved andre rapportering per 15. august 2016 rapporteres det for barn født t.o.m. 30. juni 2014.

Vedlegg 4

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk til BLD per. 15 april 2016:

Særskilt rapportering om fødsler og bruk av foreldrepenger innenfor det enkelte kalenderår. Se tabell 4.18 på side 174 i Prop. 1 S (2015-2016) for BLD.
--

Gode levekår for de vanskeligst stilte

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk tertialvis:

Gjennomføring av KVP, herunder antall deltakere fordelt på alder, type tiltak (statlig/kommunalt mv), antall deltakere som har avsluttet program og hva disse går til.
--

Vi ber direktoratet oversende følgende statistikk per 3.tertial:

Antall søknader, innvilgelser og avslag på kvalifiseringsprogram
Antall deltakere som supplerer kvalifiseringsstønad med økonomisk sosialhjelp

Krav til statistikkrapportering utover dette vil bli gitt i eget brev til direktoratet.

Statistikkoppdrag- i prioritert rekkefølge

1. Flyktninger

Etaten skal produsere følgende statistikk over utbetalinger etter særreglene i folketrygdloven for personer med flyktningstatus for følgende ytelser: Alderspensjon, uføretrygd, ytelser til gjenlevende ektefelle, barnpensjon, overgangsstønad til enslige forsørgere, arbeidsavklaringspenger og hjelpemidler.

- Antall mottakere som har flyktningstatus
- Antall mottakere der flyktningstatus får betydning for retten til ytelsen (forutgående medlemskap/trygdetid)
- Statsborgerskap der flyktningstatus får betydning
- Fordeling på kjønn der flyktningstatus får betydning for retten til ytelsen
- Fordeling på kjønn der flyktningstatus får betydning for størrelsen på ytelsen
- For pensjon og uføretrygd: Antall mottakere der flyktningstatus får betydning for størrelsen på ytelsen (beregning)
- For pensjon og uføretrygd: Differansen mellom det mottakerne faktisk har fått og det de ville hatt rett til uten flyktningefordeler (hva utgjør fordelene)

2. Tidsbruk i tiltak på nedsatt arbeidsevne og AAP

Etaten skal i 2016 utvikle statistikk om tidsbruk i tiltak over hhv. personer med nedsatt arbeidsevne og AAP-mottakere, fordelt etter alder. Registrert tidsbruk fra start av første tiltak til avgang fra sist gjennomførte tiltak. Herav registrert ventetid mellom tiltak. Ventetid før tiltaksstart og etter sist gjennomførte tiltak registreres ikke.

ARBA viser til møte med direktoratet den 16.11.15 der det ble enighet om at direktoratet skulle forta en testkjøring som skal være klar i februar 2016.

3. Uttak av AFP

Partene i arbeidslivet skal i 2017 evaluere overgangen til ny AFP i privat sektor. For å bidra til et best mulig kunnskapsgrunnlag for evalueringen skriver Arbeids- og velferdsdirektoratet i løpet av 2016 en artikkel i Arbeid og velferd om uttak av AFP i offentlig og privat sektor i perioden 2011-2016. Aktuelle problemstillinger er bl.a.:

- Utviklingen i antall og andel som bruker de ulike ordningene etter alder
- Utviklingen i tilgang til ordningene
- Utviklingstrekk i gjennomsnittlig ytelse totalt og etter alder
- Gjennomsnittlig ytelse fra AFP i privat sektor sammenliknet med gjennomsnittlig ytelse fra alderspensjon
- Fordeling på kvinner og menn
- Kombinasjon av AFP og arbeidsinntekt
- Uttak av AFP etter en finere sektorinndeling
- Utvikling i andel som har tilstrekkelig opptjening til å kunne ta ut tidligpensjon
- Ansiennitetskravene for AFP

4. Innkrevingsområdet

Etaten skal fortsette utviklingen av statistikk på innkrevingsområdet (jf. Oppdrag for 2014 og 2015) over saker ved utgangen av året etter innkrevingsgrunnlag med sikte på rapportering fra og med 2016: Privat avtale, norsk bidragsvedtak eller utenlandsk tvangsgrunnlag, antall, påløp og gjelde.

5. Kvalifiseringsprogrammet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet skal produsere statistikk på hva som skjer med deltakere over tid etter avsluttet program (deltakelse i arbeidslivet og inntekt).

Arbeids- og velferdsdirektoratet bes, i samråd med Statistisk sentralbyrå, bidra til samordnet bruk og formidling av statistikk (definisjoner, indikatorer o.l. om økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram).

Kalender for styringsdialogen i 2016 (etatsstyringsmøter og særmøter)

MÅNED	RAPPORTERING/MØTER
FEBRUAR	<ul style="list-style-type: none"> • 15.02.2016: kl.14:00-16:00 Særmøte • 23.02.2016 Tentativ frist for innspill til tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i vårsesjonen (RNB)*
MARS	<ul style="list-style-type: none"> • 15.03.2016: Årsrapporten for 2015 fra Arbeids- og velferdsetaten • 18.03.2016: kl.10:00-12:00 Særmøte
APRIL	<ul style="list-style-type: none"> • 15.04.2016: kl.12:00-15:00 Etatsstyringsmøte om årsrapporten for 2015
MAI	<ul style="list-style-type: none"> • 13.05.2016 Tentativ frist for innspill til rammefordelingen* • 20.05.2016: kl.12:00-14:00 Særmøte
JUNI	<ul style="list-style-type: none"> • 10.06.2016 Virksomhetsrapport for 1. tertial fra Arbeids- og velferdsetaten • 24.06.2016 Tentativ frist for første innspill til tilleggsbevilgninger og omgrupperinger i høstsesjonen* • 24.06.2016: kl.12:00-15:00 Etatsstyringsmøte
JULI	
AUGUST	<ul style="list-style-type: none"> • 26.08.2016: kl.10:00-12:00 Særmøte
SEPTEMBER	<ul style="list-style-type: none"> • 22.09.2016 Tentativ frist for innspill til tilleggsbevilgninger og omgrupperinger i høstsesjonen/økonomirapportering* • 30.09.2016 kl.10:00-12:00 Særmøte
OKTOBER	<ul style="list-style-type: none"> • 10.10.2016 Virksomhetsrapport for 2. tertial fra Arbeids- og velferdsetaten • 28.10.2016: kl.12:00-15:00 Etatsstyringsmøte
NOVEMBER	<ul style="list-style-type: none"> • 25.11.2016 Tentativ frist for innspill til konsekvensjustering, satsingsforslag mv.* • 28.11.2016: kl.10:00-12:00 Særmøte om tildelingsbrev mv.
DESEMBER	<ul style="list-style-type: none"> • 16.12.2016: kl.10:00-12:00 Særmøte

* Det kan være behov for å endre fristen.